PUBLISHED AND DISTRIBUTED UNDER PERMIT (No. 556) AUTHORIZED BY THE ACT OF OCTOBER 6, 1917, ON FILE AT THE POST OFFICE of New York, N.Y. By Order of the President A. S. Burleson, Postmaster General.

• Največji slovenski dnevnik v Zedinjenih državah

Velja za vse leto $1.00
Za pol leta $2.50

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The Largest Slovenian Daily in the United States
Issued Every Day Except Sundays and Legal Holidays
75.000 Readers

TELEFON: 2876 CORTLANDT. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 269. — ŠTEV. 269. NEW YORK, SATURDAY, NOVEMBER 15, 1919. — SOBOTA, 15. NOVEMBRA, 1919. VOLUME XXVII. — LETNIK XXVII.

ALI BO JANUARJA SUŠA?

MOKRAČI SKUŠAJO DOBITI SODNIJSKI ODLOK ZA RAZVELJAVLJENJE POSTAVE. — PRAVIJO, DA JE TREBA NOVE PROKLAMACIJE. — AMENDMENT BO UVELJAVLJEN ŠELE LETO DNI PO PROKLAMACIJI. JAVNA PRODAJA ŽGANJA.

Mokraški interesi so sklenili naprositi zvezna sodišča, da razveljavijo 16. januar 1920 kot datum, na katerega naj bi bil uveljavljen zvezni prohibicijski amendment in to vsled poraza ratifikacije amendmenta od strani zadnjega ljudskega glasovanja v Ohio.

Mokrači trdijo, da bo postala proklamacija državnega tajnika, s katero se proglaša amendment pravomočnim dne 16. januarja 1920, neveljavna, če bodo številke v Ohio pokazale, da so mokre sile zmagale, kar je skoro gotova stvar.

Treba je odobrenja od strani šestintridesetih držav, da se napravi pravomočnim ustavni amendment in dne 16. januarja tega leta, ko je bila izdana proklamacija, je ravno šestintrideseta država odobrila amendment in Ohio je bila ta država.

Če bi zopetno štetje glsov pokazalo, da Ohio ni odobril amendmenta, bi to pomenjalo, da ni odobrilo amendmenta potrebno število držav v času, ko je bila objavljena proklamacija. Mokrači trdijo, da prav nič ne izpremeni položaja dejstvo, da so po objavljenju te proklamacije še nadaljne državne zakonodaje sprejele odobrenje amendmenta.

Če so trditve mokračev pravilne, potem bo treba izdati novo proklamacijo. Soglasno z besedilom amendmenta samega bi ne mogel biti uveljavljen pred enim letom po izdanju proklamacije.

Ta zadnji sklep mokračev je dodal še nadaljno k številnim komplikacijam, ki so nastale izza uveljavljenja vojno-časne prohibicije ter je prvi znak, kakih sredstev se bodo mokrači poslužili v boju proti prohibicijskem amendmentu.

Zvezna sodišča v Rhode Island in Kentucky-ju so izdala povelja, s katerimi so prepovedala oblastim izsiljenje vojno-prohibicijskih klavzul. Vlada je že vložila prizive proti te ustavnim poveljem. Zaslišanje glede ustavnega povelja v Kentucky-ju se bo vršilo pred najvišjim sodiščem Združenih držav naslednji torek in kmalu nato je pričakovati sklepa v tem prizivu. Ta sklep bo zelo dalekosežen.

Razven teh ustavnih povelj in prizivov vise še številne tožbe v različnih državah ter se glasi, da bodo prišle vse te pred najvišje sodišče. Resolucijo, ki predlaga amendment k ustavi, potom katerega je treba ustavne amendmente odobriti s pomočjo ljudskega glasovanja, je vložil v senatu senator Frelinghuysen, republikanec iz New Jersey.

Louisville, Ky., 14. novembra. — Dve krajevni distileriji sta danes javno prodajali žganje po $75 zaboj in to brez ozira na vojno-prohibicijsko postavo. Ti dve distileriji sta izpolnili na stotine naročil, ki so prišla pred prvim julijem, ko je bila uveljavljena vojna prohibicija in žganjarne so pričele s prodajami kakorhitro je zvezni sodnik Evans izdal svoje ustavno povelje, ki prepoveduje vladi vmešavati v prodajo skoro enega miljona galon žganja.

POGAJANJA MED PREMOGARJI IN BARONI SO SE PRIČELA

ZAHTEVA GLEDE TRIDESETURNEGA DELA IN POVIŠANJA PLAČE ZA 60 ODSTOTKOV NAJBRŽE NE BO OBVELJALA. — VLADA BO NAJBRŽE DOVOLILA, DA BODO PREMOGARJI NEKOLIKO ZVIŠALI CENO PREMOGU. — OBE STRANKI STA MNENJA, DA MORA PRITI DO KONČNE URAVNAVE.

Washington, D. C., 14. novembra. — Danes popoldne so se prvič sešli zastopniki premogarjev in premogarskih baronov k posvetovanju, ki bo najbrže dolgo časa trajalo.

Kot posredovalec je nastopil delavski tajnik Wilson. Majnarjem in operatorjem je povedal, da želi javnost, da bo konferenca uspešna. Za sporazum je predlagal tri načrte. Zatem so se pričela posebna posvetovanja majnarjev in operatorjev. Jutri zjutraj ob desetih se bosta obe stranki zopet sestali.

Obe stranki sta mnenja, da mora priti spor do zaključka.

Po mnenju Lewisa, predsednika United Mine Workers, ta konferenca ne bo prekinjena.

Delavski tajnik Wilson je imel dolg govor, v katerem je rekel, da bosta morali obe stranki nekoliko popustiti.

Premogarjem ni mogoče dovoliti tridesetURNEGA tedna ter jim tudi ni mogoče zvišati plače za šestdeset odstotkov. Pa tudi operatorji se bodo morali vkloniti. Oni vstrajajo na stališču, da se ne sme izpremeniti washingtonskega dogovora, dokler ne bo vojna tehnično in faktično končana.

Po mnenju tajnika Wilsona, je še vedno dosti majnarjev, ki hočejo metati operatorjem polena pod noge, pa tudi operatorjev je dosti, ki ne nazivajo majnarjev z drugim imenom kot boljševik. Teh stvari mora biti enkrat za vselep konec.

Nadalje je rekel Wilson, da bo najbrže posledica te konference zvišanje cen za premog. Majnarjem se je zvišala cena od 40 do 50 odstotkov, dočim so cene živilom narasle na 75 odstotkov.

Naloga vlade Združenih držav je ščititi ameriško ljudstvo. Vlada bo dovolila malenkostno zvišanje cen za premog, ne bo pa dovolila nikakega odiranja.

Washington, D. C., 14. novembra. — Možnost prijateljske uravnave diferene med premogarji in delodajalci, ki so dovedle do zadnje premogarske stavke in povratek k normalni produkciji sta odvisna od konference med delavci in delodajalci, ki se je pričela danes ob poltreh popoldne.

Pričela se bodo pogajanja glede novega plačilnega dogovora. Za eno najbolj važnih točk se smatra razpravo glede ugasnenja washingtonskega dogovora iz leta 1918, soglasno s katerim naj bi delali premogarji za sedanjo plačo do 21. marca 1920. Delodajalci so se udali za eno točko, ko so ugotovili, da je to vprašanje ena izmed zadev, "ki jih bo rešila konferenca".

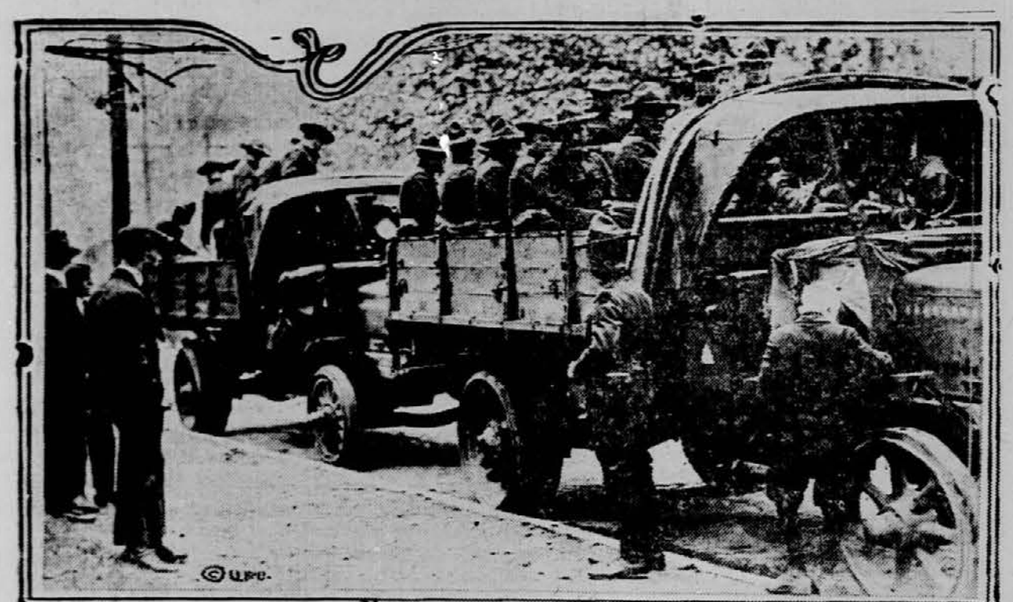

U.S. REGULARS ARRIVING IN BITUMINOUS COAL STRIKE AREAS OF WEST VIRGINIA

W. A. MOONEY — C. F. KEENEY

Ameriški vojaki so dospeli v premogarski okraj W. Virginije. Spodaj sta dva delavska voditelja.

PREMOGARJI ČAKAJO KONCA KONFERENCE

Kakorhitro bodo prišli njihovi zastopniki z delodajalci do sporazuma, se bodo vrnili na delo.

Cheyenne, Wyo., 14. novembra. Sedem tisoč premogarjev v državi Wyoming čaka zaključka konference, ki se vrši sedaj v Washingtonu med zastopniki premogarjev in delodajalcev. Ko bo spor poravnan, se bodo takoj vrnili na delo.

Charleston, W. Va., 14. nov. — Coal Operators Association v Kanawha je izdala danes naslednje značilno poročilo:

Situacija premogarskega štrajka v južnem delu West Virginije je podobna 'redni zmedi''

Ponekod so se majnarji vrnili na delo, ponekod so pa znova zastavkali.

Dve veliki majni v Leevale sta bili včeraj prisiljeni zapreti svoja vrata.

V Sharlowu je tristo majnarjev glasovalo, da bodo ostali na štrajku. V tem okraju je bilo v zadnjem času zaprtih šest majn.

PARIŠKI ČRKOSTAVCI ŠTRAJKAJO.

Pariz, Francija, 14. novembra. Edini časopis, ki izhaja v Parizu, je socijalistični "La Lanterne". Štrajk bo najbrže toliko časa trajal, da bodo volitve končane. Lastnikom ne bo kazalo drugega, kot zvišati naročnino.

CARRANZA SE BO VRNIL.

Laredo, Texas, 14. novembra. Neka brzojavka naznanja, da se bo predsednik Carranza vrnil jutri iz Querretara v Mexico City.

POMOČ JUDENIČU

Ponuditi mu hoče 30,000 prostovoljcev za nov napad na Petrograd. Napori baltiške konference.

Helsingofors, Finska, 14. nov. Konferenca baltiških držav v Dorpatu je dobila sporočilo, da je sklenila Finska pomagati Judeniču s 30,000 prostovoljci v novem poskusu, da se zavzame Petrograd v teku naslednjih par tednov.

Ta razvoj, ki je danes že pozen, bo mogoče resno ogrožal ter najbrž napravil konec poskusom delegatov baltiških držav, ki se mude tukaj ter skušajo doseči dogovor z ruskimi boljševiki.

Kodanj, Dansko, 14. novembra. Litvinski generalni štab objavlja, da so pognali Litvinci oddelke čet polkovnika Bermonda in Ponemuneka in Sabiškija.

V poročilu iz Rige na Letski tiskovni urad se glasi, da so ameriški angleški in francoski zastopniki v Rigi oficijelno čestitali letskemu ministrskemu predsedniku z ozirom na zadnje zmage Letov nad četami generala Bermonda.

Poročila, ki prihajajo iz premogovnih polja severne West Virginije pravijo, da so bili storjeni prvi koraki za splošne aretacije radikalcev, o katerih se trdi, da so širili nepostavno propagando. Oblasti trdijo, da je delovanju teh pripisovati dejstvo, da se premogarji nočejo vrniti na delo.

Iz Chicaga prihajajo poročila, da je John Walker, prejšni predsednik Illinois State Federation, javno izzval vlado v nagovoru na delavce v Joliet s tem, da je rekel, da se je vlada precej grdo obnašala tako v premogarski kot jeklarski stavki, "da pa jo bomo mi že nabili".

— Mi izzovemo vlado, če hoče ustaviti premogarsko stavko, — je rekel. — Če misli zvezni sodnik Anderson, da je v stanu kopati premog s svojo prepovedjo, naj to le stori. Mogoče je lahko v stanu napotiti John Lewisa, da prekliče stavko, a nobena stvar ne more napotiti naših ljudi, da bi se vrnili na delo v rovih, dokler ne bodo izpolnjene vse naše zahteve.

Premogarji v Indiana pričakujejo razvojev na konferenci v Washingtonu, ko bodo odločilni faktor v njih bodoči akciji. Dosedaj se še niso vrnili na delo in njih zastopniki izjavljajo, da tega tudi ne bodo storili, dokler ne dobe zagotovila o dogovoru v Washingtonu.

ZAVEZNIKI NE BODO ODOBRILI RESERVACIJ

Francozi in Angleži, ki so bili zaposleni pri sestavljenju pogodbe, razpravljajo o zakasnitvi.

Pariz, Francija, 14. novembra. Soglasno s poloficijelnimi poročili, ki so bila objavljena danes tukaj, bosta Anglija in Francija odklonili vsako prošnjo Združenih držav, da odobrita reservacije k nemški mirovni pogodbi.

O položaju, ustvarjenem radi zavlačevanja ratifikacije mirovne pogodbe od strani senata Združenih držav, so razpravljali tekom konferenc v Londonu Štefan Pichon, francoski minister za zunanje zadeve; ministrski predsednik Lloyd George, ter nadalje Winston Spencer Churchill ter Arthur Balfour. To se je danes zaznalo tukaj.

V francoskem zunanjem uradu prevladuje ideja, da je senat Zdr. držav sicer zavlekel ratifikacijo mirovne pogodbe, da pa jo bo končno vendar sprejel in da ostalim zaveznikom vsled tega ni treba biti v skrbeh vsled prikazni v ameriški notranji politiki.

Če bi pa ameriška vlada naprosila zaveznike, naj vzamejo reservacije na znanje ter jih formalno odobre na formalen način, potem ne bosta niti Anglija, niti Francija pristali v to.

HINDENBURG SE BO POSLUŽEVAL SVOJIH STARIH METOD.

Berlin, Nemčija, 14. novembra. Če bo še enkrat izbruhnila vojna na podlagi istega poznanja sveta kot smo ga imeli leta 1914, se bom poslužil istih metod kot sem se jih posluževal v tej vojni — je rekel danes maršal Hindenburg nekemu časnikarskemu poročevalcu.

IZ WASHINGTONA

PO SPREJEMU RESERVACIJE K ČLENU X. JE IZJAVIL SENATOR HITHCHCOCK, DA BO GLASOVAL PROTI KONEČNI ODOBRITVI MIROVNE POGODBE. — SENATOR HITCHCOCK JE NAZIRANJA, DA BO DELEŽEN PODPORE NAJMANJ TRIINTRIDESET SENATORJEV.

Washington, D. C., 14. novembra. — Potem ko je sprejel reservacijo k slavnemu členu X., ki bi po izjavi predsednika Wilsona "izrezala srce iz dogovora glede Lige narodov", se je senat danes odgodil in sicer radi pogreba senatorja Martina v Charlottesville, Va. —

Oni senatorji, ki so ostali v svojih uradih v Kapitolu, ne vedo ničesar glede končnega izida položaja, kot je bil ustvarjen včeraj, ko je senator Lodge predložil peticijo, podpisano od trideset republikanskih senatorjev za omejitev debate glede pogodbe. Ta peticija je bila predložena na jutrišnji dan ter se mora potem glasovati o njej brez debate.

Ker so senatorji na obeh straneh že ponovno zahtevali pospešeno akcijo glede mirovne pogodbe, se domneva v splošnem, da bo sprejeta peticija senatorja Lodge-a. Če se bo zgodilo tako, bo vsak senator omejen na eno uro debate do časa, ko se bo končno glasovalo glede ratifikacije. Ker je znano, da številni senatorji sploh nimajo namena še nadalje govoriti, bi pomenil sprejem predloga senatorja Lodge, da bi se senat iznebil mirovne pogodbe še pred koncem naslednjega tedna.

Končna usoda pogodbe je v veliki meri odvisna od resnobe, s katero so včeraj sprejeli glasovanje glede omendmenta k členu X. administracijski senatorji.

Senator Hitchcock je po sprejemu reservacije rekel:

— Nobene druge poti ne vidim kot glasovati proti odobrenju ratifikacijske resolucije. Kar se tiče mene samega, bom storil to. Prepričan sem, da je na demokratični strani še dosti takih, ki bodo storili isto. Ne vem pa, koliko jih je.

Dočim je bil senator Hitchcock odkrito naziranja, da bo deležen podpore najmanj triintridesetih senatorjev pri glasovanju proti ratifikaciji mirovne pogodbe z reservacijami, uveljavljenimi od republikanskih senatorjev, obstaja vendar velik dvom, če je v resnici natančno premotril položaj. Ostali demokratični senatorji so očividno skeptični glede vprašanja, če je primerno slediti voditelju majšine glede tega vprašanja.

Izjavili so danes, da številni med njimi ne bodo prevzeli nase odgovornosti, da so porazili mirovno pogodbo. Domnevati je, da bodo imeli ti senatorji govore, v katerih bodo obsojali reservacije, kot so že številni storili, da pa bodo končno vendar glasovali za ratifikacijo.

SIN MASARYKA KOT POSLANEC.

Washington, D. C., 14. nov. — Jan Garrik Masaryk, sin predsednika Masaryka čeho-slovaške republike, je odpotoval iz Prage proti Združenim državam, da prevzame mesto poslujočega poslanika čeho-slovaškega poslaništva v Washingtonu.

Mladi Masaryk bo poslovàl kot zastopnik svoje dežele do prihoda Friderika Štefanika, ki je bil pred kratkim imenovan rednim poslanikom za Združene države, a je bil zadržan v Pragi. Kar. Pergler, ki je bil tekom vojne kot čeho-slovaški komisar v Ameriki, je odpotoval iz Washingtona v San Francisco, odkoder bo odpotoval na Japonsko, da prevzame posle čeho-slovaškega poslanika v Tokio.

PLEMENSKI IZGREDI.

Wilmington, Del., 14. novembra. Nadaljnih izgredov je pričakovati danes tukaj radi resnih nemirov, ki so se završili preteklo noč in tekom katerih so se spopadli zamorci z belimi. En policist je bil ubit in nadaljni ranjen, ko je vpraševal dva črnca glede nekega ropa. Razjarjeni vsled tega dvojnega napada so se pričeli beli zgrinjati v tolpe ter hoditi po cestah. Prišlo je do spopada, ko je 300 belih naknadno zadelo na štiri zamorce. Obe strani sta pričeli streljati, in v glavo je bil zadet neki zamorec, ki pa bo okreval. Ostale zamorce je rešilo petnajst policistov, ki so takoj dospeli na lice mesta. Slednji so uporabljali svoje krepelce z vso silo in medtem so imenovani trije zamorci pobegnili.

- DENARNE POŠILJATVE V - - ISTRO, NA GORIŠKO IN - - NOTRANJSKO. -

Izvršujemo denarna izplačila popolnoma zanesljivo in sedanjim razmeram primerno tudi hitro po celi Istri, na Goriškem in tudi na Notranjskem po ozemlju ki je zasedeno po italjanski armadi.

Jamčimo ali garantijamo za vsako pošiljatev, toda za kake mogoče zamude v izplačilu ne moremo prevzeti nikake obveznosti.

50 lir .... $ 5.00
100 lir .... $ 9.50
500 lir $47.50
1000 lir $94.00

Denar nam poslati je najbolje po Domestic Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft.

TVRDKA FRANK SAKSER,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Pazite na nove cene

Pošiljamo denar na Kranjsko, Štajersko, Hrvatako, v Slavonijo, Bosno in Hercegovino popolnoma zanesljivo in sedanjim razmeram primerno tudi hitro.

Jamčimo ali garantiramo za vsako pošiljatev, toda za kake mogoče zamude v izplačilu ne moremo prevzeti nikake obveznosti.

Sedaj pošljemo v staro domovino, naprimer:

100 kron	$ 1.80	500 kron	$ 8.50
200 kron	$ 3.60	1,000 kron	$ 16.00
300 kron	$ 5.40	5,000 kron	$ 80.00
400 kron	$ 7.20	10,000 kron	$160.00

Označene cene so veljavne do dne, ko se nadomestijo z drugimi. —

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft.

TVRDKA FRANK SAKSER,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

"GLAS NARODA"

[illegible]
Owned and published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(a corporation)
FRANK SAKSER, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado $4.00
Za pol leta $2.00
Za četrt leta $1.00
Za celo leto za mesto New York $5.00
Za pol leta za mesto New York $3.00
Za četrt leta za mesto New York $2.00
Za pol leta [illegible]
Za Evropo za celo leto $6.00

GLAS NARODA
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly $4.00.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telefon: 2876 Cortlandt.

L'Avenire d'Italia o gospodarskem položaju Jugoslavije

Italjanski klerikalni list "L'Avenire d'Italia" se je bavil v eni svojih zadnjih številk z gospodarskim stanjem Jugoslavije. Prinaša namreč natančno statistiko izvoza in uvoza blaga v Jugoslavije tekom tekočega let in sicer na podlagi zadnjih podatkov trgovske zbornice v Osijeku ter izvaja naprej, kako je prodala Jugoslavija v tekočem letu štiri miljone in tristo devetinštirideset tisoč ton blaga v vrednosti sedemsto triinpetdeset miljonov dinarjev. Nasprotno pa je kupila en miljon ter devetsto štiriindvajset tisoč ton robe v vrednosti sedemsto dvanajst miljonov dinarjev. Prodala je vsled tega za celih enoinštirideset miljonov dinarjev več kot je nakupila.

Italjanski list je mnenja, da bo Jugoslavija zamogla že takoj v pričetku izvažati najmanj štiri miljone centov pšenice in rži ter preko petnajst miljonov centov koruze. Če more tako mlada država takoj ob svojem postanku imeti tak uspeh v izvozu, pomenja to najboljše jamstvo sijajne bodočnosti te države. Čimvečji bo njen izvoz, temvečja bo vrednost njenega denarja in to bo mogoče opaziti takoj, kakorhitro bo urejeno vprašanje jugoslovanske denarne vrednosti ali valute.

List pravi, da naj te številke upošteva Italija. Nadalje goji upanje, da bo Italija vsaj izenačila izvoz z uvozom, če že ne bo mogla več izvažati kot pa uvažati. Nadalje je vredno pripomniti, da obstoji Italija že več kot petdeset let, pa se ni mogla še nikdar povspeti do tega, dočim je stara Jugoslavija šele deset mesecev. To je eden izmed razlogov, radi katerih mora biti naša duša prežeta z optimizmom. (Jug. Ekonom.)

Reservacija k X. členu

Glasovanje 46 glasov proti 33 glasovom, s katerimi je senat v četrtek zvečer sprejel reservacijo k desetem členu dogovora glede Lige narodov je najbrž vse prej kot primerno predstavljanje javnega razpoloženja, ki stoji za to ali ono stranko.

Reservacija spravlja v končno in postavno obliko sklep ameriškega naroda, da se noče izročiti vnaprej vzdržanju obstoječih političnih meja po celem svetu, ne da bi se poslužil varnostnih odredb, določenih od pogoja, da naj se prične z oboroženo sovdeležbo Amerike v takem gibanju le s pomočjo sredstev ter skozi inštance, katere določa ustava.

Temu namenu, da se vzdrži našo prostost akcije, se bo uspešno služilo na podlagi določbe, da je mogoče uporabiti ameriške oborožene sile in vire edinole potem, ko bo sklenil potom postave ali skupne resolucije tako kongres, ki ima soglasno z ustavo edini polnomoč napovedati vojno ali odobriti uporabo vojaške ali mornariške sile Združenih držav.

Treba je pripomniti, da ta važna reservacija, ki je preživela vse napade manjšine, ne zanikuje kateremukoli članu Lige one mere varstva od strani Združenih držav, katero skuša uveljaviti člen X. Senat ni s sprejemom reservacije zavrnil namena, "da se rešpektira in obrani pred zunanjimi napadi teritorijalno nedotakljivost ter obstoječo politično neodvisnost vseh članov Lige" kot navedeno v členu X. Določil pa je, da je mogoče tako obrambno sodelovanje veljaviti le na način kot ga predpisuje ustava, to je potom akcije kongresa.

Samim sebi in bodočim generacijam dolgujemo zagotovilo, da bomo imeli v vsakem bodočem slučaju vsaj priliko prepričati se, da imamo prav, predno gremo naprej.

Domnevati, da so bila rešena na mirovni konferenci svetovna politična in plemenska vprašanja soglasno z nezmotljivo in neoporečno pravičnostjo, ne pomenja nič drugega kot udajati se optimizmu, katerega postavlja na laž vsako znamenje na mednarodnem obzorju.

Domnevati, da so bili sebični nameni in zatiranja izločena iz zadev sveta kot stoji sedaj, ne pomenja nič drugega kot udajati se blodnji, kateri bo kmalu sledilo prebujenje.

Svet je še vedno v valovanju. Še vedno je najti zatirane narode, ki se bore za pravico samodoločbe. Še vedno je najti nadvladujoče narode, ki zasledujejo politiko, povsem nasprotno temu principu in katere navdajajo sebični cilji.

S tem, da si je ameriški narod potom svojega kongresa pridržal pravico prepričati se glede pravičnosti kateregakoli poziva, da žrtvuje svojo kri in denar, je storil senat svojo priprosto dolžnost, ne le napram Ameriki, temveč tudi proti celemu ostalemu svetu. Ameriški narod je voljan doprinesti svoj del k uveljavljenju miru na temelju pravice, a si hoče pridržati zase samozavarovanje, vsebovano v pridržku k členu X.

Če gledamo zadnje slike iz Amerogen, ne moremo domnevati, da bi kajzer namenoma skušal izgledati kot James Ham Lewis.

* * *

Koronerjeva porota, ki je preiskala plemenske izgrede v Chicagu, je obelodanila sedaj svoj pravorek. Priporočila je ločenje plemen, večjo policijsko silo ter boljšo plačo za policiste. Hvala Bogu, s tem je cela zadeva uravnana!

Dopisi

Fly Creek, N. Y.

Sedaj po zimi bomo imeli dovolj časa za čitanje listov. Najbolj me veseli, ker se stavkarji tako dobro drže. Lewis je rekel, da premogar zasluži po $75 na mesec, jaz jih pa poznam dosti, ki so zaslužili komaj po $20. Večkrat se je pripetilo, da nisem niti toliko zaslužil, da bi si board plačal. Kapitalistom se zdi malo čudno ker zahtevajo delavci šesturni delavnik, jaz pa rečem, da je to dovolj, in to mi bo tudi vsakdo pritrdil, ki pozna delo v jamah. Kapitalist plača ubogih petdeset centov za tono, ubogi premogar si pa mora s tem denarjem kupiti orodje in tudi smodnik. Tukaj prodajajo po $11 tono. Radoveden sem kje ostane ves dobiček. Kapitalisti se pritožujejo, da so delavci prelomili kontrakt. Kdo je prelomil kontrakt? Kapitalisti, ki tako strašno vse dražijo. Le vztrajajte, dragi prijatelji, pa boste zmagali!

Tukaj je zdrav kraj in dobra pitna voda. Zemlja vse obrodi, kar zaseješ. Vročina ni prehuda. Prav dobro je obrodil, istotako tudi zelje in repa. Kolerabe nisem videl še nikjer tako debele kakor tukaj. Rojaki, kdor se misli naseliti na farmo, naj pride v državo New York. Mr. Gram pravi, da morajo biti na missourskih farmah dobre roke. Jaz mislim, da morajo biti na vsaki farmi, ne samo v Missouri. Kaj pa koristi, če ni dva meseca dežja in ti vse zgori. Rojaki, ne kupujte farm od agentov. Kdor hoče kupiti, naj vpraša farmerje za svet.

Pozdrav! Adolf Lulek.

Pittsburgh, Pa.

Dne 2. novembra se je vršila v Kranjsko-Slovenskem Domu konferenca uradnikov raznih podpornih društev v Pittsburghu, na kateri se je sklenilo obdržavati shod na nedeljo 30 novembra v svrho ustanovitve podružnice Jugoslovanskega Republičanskega Združenja v Pittsburghu. Shod se vrši v K.-S. Domu na 57. in Butler ulici.

Kaj je Jugoslovansko Republičansko Združenje in kake cilje zasleduje, to je našim rojakom že znano. Vsakdo, kateri čita časopise, bodisi slovenske, hrvatske ali angleške, mora priznati, da se imamo le JRZ. zahvaliti, da Lahi niso pogoltnili že vsega, česar si želijo. Amerika jim tega ne dopusti. In zakaj jim ne dopusti, tudi zato je JRZ v veliki meri odgovorno.

Neštevilni protesti, prošnje, osebne pritožbe, ki so prihajale od strani Jugoslovanov v Washington in ki so imele za posledico, da so vladni krogi natančneje preudarili jugoslovansko vprašanje, vse to je bilo delo JRZ. Toda delo, katerega si je JRZ. navzelo, ni še končano. Rešiti je treba še marsikak problem in obilo posla nas še čaka, predno se doseže to, česar je jugoslovanskemu narodu potreba.

JRZ. ni nikaka pristranska politična stranka, ampak prava narodna organizacija, ki je nastala po volji naroda in ki obstaja vsled volje naroda. Med članstvom JRZ. se sicer nahajajo ljudje raznih političnih naziran, toda njih politična aktivnost ne sega v delokrog JRZ. Pri JRZ. ima članstvo ene in iste cilje, ena in ista stremljenja.

Vsled tega ne vidim nikakega vzroka, zakaj ne bi bil predstoječi shod eden najbolj obiskanih, kar jih pozna zgodovina pittsburške slovenske naselbine. Preskrbelo se bo, da dobimo enega ali več dobrih govornikov, ki bodo natančneje razložili pomen JRZ.

Apeliram torej na naše rojake v Pittsburghu, da se v kolikor mogoče večjem številu vdeleže shoda, kajti na ta dan se ne bo vršila nobena druga seja, torej bo vsakdo lahko prišel. Pridite torej vsi, ki se zanimate za napredek in obstoj jugoslovanskega naroda.

Poročevalec.

Clarksburg, W. Va.

Dolgo časa sem čakal, da se bo kdo oglasil iz tega kraja, pa nič in nič. Iz tega je torej razvidno, da je tukaj ena sama slovenska od vseh zapuščena družina. Kljub temu nam pa ničesar ne manjka, hvala Bogu. V teh krajih so povečini sami črno-srebrni rudniki, ki pa sedaj počivajo. Je tudi nekaj steklarn, ki dobro obratujejo, ter ena topilnica, katero so pa zaprli 29. septembra. Vse je bilo navdušeno za unijo, toda kaj pomaga, ko ni sloge in prijateljstva med delavci.

Pozdrav! Ignacij Sedej.

Neelyville, Mo.

O stavki in delavskih nemirih vam ne morem poročati iz naše farmerske naselbine, dasi delamo dostikrat po 16 ur na dan.

To leto smo imeli zelo mokro. Meseca maja in junija nas je deževje oviralo pri setvi, sedaj pa zopet pri pobiranju bombaža. V ostalem so pa pridelki povoljni. Koruze se je pridelalo še precej dosti te pozne, bombaž pa ni bil že dolgo vrsto let tako poln kakor letos. Ker je zanj visoka cena, bo dal do 200 dolarjev na aker; le žal, ker ga zaradi deževja nismo mogli zadosti nasaditi.

V številki 260 G. N. je bil dopis izpod peresa rojaka J. Revna iz Harviell, Mo. Ker je pa dopisnik napačno poučen o tukajšnjih razmerah, sem se namenih napisati nekaj resničnih podatkov o naši naselbini in missourskem podnebju. Med drugim omenja, da je tu takozvana missourska bolezen, vsled katere ležijo ljudje v postelji po več mesecev v najhujšem delu. Jaz sem tukaj že 9 let, pa nisem vsled one bolezni še nikoli ostal v postelji kvečjemu par ur. Rojak Reven pravi, da imamo vsi lepo urejene kmetije. Kdo neki nam torej ureja naše kmetije, ako mi ležimo v postelji po več mesecev v najhujšem delu? Kdo je iz gozda in mlak naredil lepe njive in travnike, napravil plotove in gospodarska poslopja v kratki dobi nekaj let? Pravi tudi da živimo zadovolino. To je pa resnica. Vsaj jaz se počutim popolnoma zadovoljnega in ona missourska bolezen mi še celo na misel ne pride. Resnica je, da jaz in moja družina se počutimo veliko bolj zdravi, kakor v Leadville, Colo., kjer sem delal osem let v topilnici. Sialbo pa lahko izgleda kakšen tudi v San Francisco, Cal, ako je slučajno kaj bolehen. Tako je tudi z barvo. Človek na deželi, ki je izpostavljen vsem vetrovom in solnčnim žarkom, bo bolj rujave barve, kakor oni, ki dela v zaduhlih tovarnah in globokih rudokopih.

Rojake opominjam, kateri mislijo, naj gredo na farme. Ne poslušajte krivih apostolov, ki vas plašijo z vsem mogočim in nemogočim. Res je, da je pričetek težak, par let je seveda najhujše, potem pa čez dalje bolje. Kar delaš, se za sebe trudiš, ne za kapitaliste. Ne v topilnici in ne v rudokopih ne boš občutil one zadovoljnosti, kakor ravno na farmi v prosti naravi in vedno svežem zraku. Tukaj je res precejšnja vročina. Rojaku Revnu ne svetujem sem hoditi meseca julija, ko kaže toplomer 100 stopinj ali pa še več. Sicer pa to toploto potrebujejo naši pridelki. Slišal pa nisem še, da bi kakšen umrl tukaj za solnčarico ali ono missoursko boleznijo.

Končno pa pozdravljam vse rojake širom Amerike. Slovenskim stavkarjem želim najboljši uspeh.

Anton Slane.

Iz West Virginije.

Prismodarija, moli in delaj, da ti bo dobro na zemlji! Molil sem in delal, pa ne pomaga nič. Dobrot zemlje ni od nikoder.

Kište iz nebes še ne prihajajo, naši peki čezdalje slabši kruh pečejo, mlinarji že sam fižol melejo mesarji pa tako meso prodajajo, da se nikakor ne strinja z mojim želodcem.

Zdaj, če res še farmerji zastavkajo, potem še naturnega krompirja ne bo za dobiti. Naši zemeljski bogovi so tudi že na stavki doseči hočejo, da jim še mi plačujemo, ker nam dajejo delo.

Nič drugo ni preostajlo kakor štrajk. Pa dajmo! Malo težko bo šlo en čas, pa se bomo že privadili. Saj gre vsaka stvar od začetka težko. No, pa hvala Bogu, tukaj gre še precej povoljno.

Štrajkamo vsak dan, neglede na nedelje in praznike. Kakor tukajšnji izvedenci pravijo se mora obrniti, če ne na boljše, pa na slabše.

Torej, ako je kje kak rojak, da mu ni za delo in če ga tam preveč delati preganjajo, naj le pride sem! Pa ne mislite, da sem jaz kak agent, če bi se slučajno kmalu dejati začelo, da bi se potem kdo na mene jezil.

PETER ZGAGA

Vlada je imenovala moža iz države Ohio, katera je glasovala za mokroto, zveznim prohibicijskim komišnerjem.

* * *

Vem, da je to lesni alkohol — je rekel neki možak stare šole — toda rad bi vedel, kaj denejo vanj, da ima tak zlodjev kik?

* * *

Sem je dospel slavni ruski plesalec Falkin z namenom, da iznajde nov ameriški ples.

Bog ve, če bo ta novi ples bolj razburljiv kot je oni, katerega so iznašli ameriški profitirji za svoje odjemalce.

* * *

Da, da, prav imate. V New Yorku niso jajca po dolar ducat. So ceneje. Po 99 centov so namreč.

* * *

Ko so vprašali nekega težaka, kaj je bilo najtrše delo, ki ga je opravljal, je odvrnil:

— Še nikdar se nisem bolj trudil in trpel kot tedaj, ko sem hotel dokazati gaskompaniji, da so mi zapisali za trinajst centov več gasa kot sem ga v resnici porabil.

* * *

Dr. Ernest Stimmel, slavni špecijalist, je rekel, da je štrajkarska mrzlica živčna bolezen. Da, prokleto dobre živce mora imeti vsak, kdor zaštrajka v sedanjem času, ko je vsak štrajkar boljševik.

* * *

Dogodbica iz newyorškega slamnikarskega štrajka.

K Pelicijanki šli so trije
lepo jo učit emiko,
svetovat ji, naj si zmije
s čela grdo skebsko piko.

Vse je mirno šlo, in kmalo
so jo čisto pridobili
na stran štrajka; ter pomalo
se od nje so poslovili.

Spodaj je četrti čakal....
Mimo pride Novi Osel;
tisti, ki je žolč izplakal
za razdruževalni posel.

"Kaj pa čakaš?" pravi Osel.
""Nič. tovariši so zgoraj,
unijski imajo posel.
Gori so, kaj hočeš toraj?""

Kot da bi ga blisk ošinil!
Uhlji se mu oživijo,
kar zbezljal je in jo vslinil
kakor strel na policijo!

"Rop! Umor! Pomoč! Tatvine!
Silno klanje in morija!
Aretirajte živine!
Policija! Policija!"

Kmalo bi se se vsi pobili....
Kaj so našli? Vse sedeče,
vse prijazno govoreče;
skebinjo so prekrstili.

Policisti so obstali,
ne vedoč, kaj bi počeli.
Slednjič so se v usodo vdali
in seboj so Osla vzeli.

"Ti, zakaj si nas navlekel?"
vpraša keptn policijski
"Tak je naš razglas sodnijski,
da se boš v kejhi pekel!"

"Toda, čakaj! Še imena
nisi nam dozdaj povedal.
Kakšnega si ti plemena?
Kje si beli dan zagledal?"

""Jaz se pišem Novi Osel"".
"Osel si? Še Nov si poleg?
Prost si! Pojdi, božji volek,
si že svoj opravil posel!"

Kakor zarja svobode se je nekega štrajkarskega jutra zaspano solnčice prismehljalo izza gorá; nekako vabljivo se drži, kakor da me nekam kliče. Samlahov France pa že po kuhinji tisto: Slovenc Slovenca vabi, če se mu pit ne gabi...

Kam? si mislim. Kakor blisk je bil izdelan načrt. Na Grays Landing, Pa. Večkrat sem že slišal, da se v grayslandiških hišah toči žlahtna kapljica, tolažnica žalostnih.

Kakor strela je letel brzodivjak preti Pennsylvaniji, in kmalu sem sedel za mizo poleg neke okrogle rdečelične prikazni tam v Zadelovi hiši. Joj, na peči pa tak vriše! Kar naenkrat mi zadiši pod nosom kakor samih nebeških vijolic duh. Djal sem, da sem v raju. Nisem bil nič več štrajkar, ampak praznil, praznil, en čas kozarček, en čas krožnik.

Naj se le skrijejo vsi pečlarski kuharji! Kuharicam na Grays Landingu naj pa Bog povrne pri prvi pošiljatvi kišt iz nebes!

Kakor da pri farni cerkvi skupaj pozvoni, bila je polna hiša fantov in ž njimi tudi brzojav, da ima tam na Woodside Mevljatov Tone nekega velikega svetnika doli v kleti, ki poti krvavo rdeči pot.

V imenu kruha, vina in potic se poda cela procesija na Woodside. Spremljala nas je dobro znana Fr. Česnikova godba na harmonike. Prva postaja pri samostojniku Jakobu. Prejmemo blagoslov. Vsak par kozarčkov rdeče dušno-željedne paše in v imenu vina naprej. Jaz sem bil že omamljen od vinske moči. Moj novi klobuček, ki je iz neke temperenčne prodajalne iz West Virginije, je samega strahu pred pijanostjo skočil v dečo vodo. Zahvaliti se ima fantu Matevžu iz Grays Landinga, ki mu je rešil njegovo temperenčno življenje.

Žalostnih src smo se vračali drugi dan iz Woodside, kajti tam so se godili čudeži. Velika svetnica miza je kazala svoje čudeže, pod neštetimi kozarčki je potila krvavi pot skoraj celo noč. Mi smo pa prepevali vesele himne v čast in slavo najsvitlejšega vina.

Žane iz Lucinborške vasi

Norfolk, Nebr.

Dolgo časa že čitam Glas Naroda, pa še nisem videl dopisa iz tega kraja; tudi še nisem nobenega Slovenca videl tukaj.

Ta kraj je prav lep. Mesto šteje kakih 10.000 ljudi; nobenih črncev ni, ker so jih napodili iz tega kraja in tudi premrzlo je zanje.

Dela je dosti na železnici Chicago & Northwestern, kjer jaz delam za firemana. Tovarn ni tukaj nobenih. Na farmah redijo svinje, krave in konje.

Drugih ljudi ni tukaj kakor Amerikanci. V Verdegri, Nebr., kateri kraj je oddaljen 54 milj od Norfolka, živi ena češka družina. Tudi v Bonesteel, S. Dak., 121 milj od tukaj, sem videl eno nemško družino.

Na črti kjer jaz delam, samo olje žgejo na lokomotivah, ker premoga ne morejo, ni tukaj za lokomotive dober.

Drugega nimam kaj pisati. Če je kaj Slovencev tukaj blizo okoli, bi jih rad poznal. Naj se mi torej javijo, bi jih prišel obiskat.

John H. Rupnick
1300 S. 4th St., Norfolk, Nebr.

Jugoslovanska Katol. Jednota

SLOV. KAT. JEDNOTA JUGO 1898

Ustanovljena leta 1898 — Inkorporirana leta 1900
Glavni urad v ELY, MINN.

GLAVNI URADNIKI:
Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, box 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT box 106 Pearl Ave., Lorain, Ohio.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtnin: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:
Dr. JOS. V. GRAHEK 840 E. Ohio St., NS. Pittsburgh, Pa.

NADZORNIKI:
JOHN GOUŽE, Ely, Minn.
ANTHONY MOTZ, 9641 Ave. M, So. Chicago, Ill.
IVAN VAROGA, 5126 Natrona Alley Pittsburgh, Pa.

POROTNIKI:
GREGOR J. PORENTA, box 176, Black Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, box 480, Ely, Minn.
JOHN RUPNIK, S. R. box 24, Export, Pa.

PRAVNI ODBOR:
JOSEPH PLAUTZ, Jr. 432-7th St. Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 624-2nd Ave., Duluth, Minn.
MATT POGORELC, 7 W. Madison St. Room 605 Chicago, Ill.

ZDRUŽEVALNI ODBOR:
RUDOLF PERDAN, 6026 St. Clair Ave., NE Cleveland, Ohio.
FRANK ŠKRABEC 4464 Washinton Street, Denver, Colo.
GREGOR HREŠČAK, 407-8th Ave., Johnstown, Pa.

Jednotino glasilo: GLAS NARODA.

Vse stvari tikajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatve naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in sploh vsa zdravniška spričevala, se naj pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Jednota posluje po "National Fraternal Congress" lestvici. V blagajni ima okrog $300.000. (tristotisoč dolarjev). Bolniških podpor, odškodnin in posmrtnin je izplačala že nad poldrugi miljon dolarjev. Jednota šteje okrog 8 tisoč rednih članov (ic) in okrog 3 tisoč otrok v Mladinskem oddelku.

Društva Jednote se nahajajo po raznih slovenskih naselbinah. Tam kjer jih še ni, priporočamo vstanovitev novih. Kdor eli postati član, naj se zglasi pri tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za vstanovitev novih društev se pa obrnite na glavnega tajnika. Novo društvo se lahko vstanovi z 8 člani ali članicami.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Dober liniment.

Menda ni potreba naglašati posebej in tolmačiti kako priporočljivo je imeti na roki steklenico dobrega linimenta za zunanjo vporabo v slučaju hitre potrebe — in tukaj ni nobenega boljšega za te reči kakor

Severa's Gothard Oil

(Severovo Gothardsko olje), ki je znano kot jak sovražnik proti vsem lokalnim trganjem in bolečinam. Priporočljivo je za revmatizem, lumbago, sejatiko, proti oteklinam, bolečinam v križu ali otrpljenju udov in mišičevja. Na prodaj v vseh lekarnah. Cene 30c in 2c davka ali 60c in 3c davka.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

NEW YORK

JE SREDIŠČE SVETOVNEGA PROMETA V VSEH OZIRIH

Denarne pošiljatve - Potovanje v stari kraj - Svojce in prijatelje dobiti iz domovine sem - vse to se izvrši najhitreje in nejzanesljivejše v velikem New Yorku s posredovanjem v obče znane, ned DVAJSET let obstojoče ter zlasti našim rojakom priljubljene

POTNIŠKE PISARNE in BANKE

EMIL KISS

Ta tvrdka pošilja denar zanesljivo, hitro in po najnizji dnevni ceni, zastopa vse parobrodne družbe, izstavlja menjice DRAFTS na vse zanesljive denarne zavode sveta, sprejema denarne vloge, jih obrestuje od dneve vlozitve in izplačuje vloge brez odpovedi.

Ta tvrdka Vam daje GARANCIJO za vse poslovanje

Če kaj potrebujete, ne poskusajte drugje, temveč vselej vprašajte to tvrdko za pajasnilo, katera dobite brezplačno.

EMIL KISS
133 Second Ave, Cor. 8 St. New York, N. Y.
Phone: Orchard 4280. - Vstanovljeno 1898
Pod nadzorstvom državnega bančnega oddelka.

Premogarske razmere v kapitalistični luči

(Izza onega časa, odkar je izbruhnila premogarska stavka, priobčajo veliki newyorški kapitalistični dnevniki dolge opise o dogodkih, ki so jih deležni premogarji ter skušajo to ubogo ljudsko gomazo pokazati svetu kot skupino ljudi, katerim ničesar ne manjka, kot velike gospode in lahkoživce, ki pa kopljejo premog samo za kratek čas. Teh člankov imamo že celo kopico in dannadan prihajajo novi. Za vzgled objavljamo danes samo enega, ki je najmanj nesramen med vsemi, pa še vseeno nesramen dovolj, da rani vbodega trpina v srce. Op. ur.).

Poroča: THEODORE M. KNAPPEN.

Kopanje premoga je preje deželna kot pa mestna industrija in premogarje je smatrati vsled tega bolj za vaščane kot pa za meščane. Najti je nekatera večja mesta, kojih prebivalsvto obstoji v glavnem iz premogarjev kot naprimer Springfield, Ill. ali Seranton, Pa., a pretežni del ameriških premogarjev živi v majhnih mestih ni vaseh; najti je na stotine takih, ki nimajo nobenega drugega prebivalstva kot premogarje in njih družine.

Take vaške skupine ljudi z istimi industrijalnimi in življenskimi interesi, so zelo olajšale organiziranje premogarjev v unije. Iz istega vzroka je treba tudi manj vodstva in inicijative v slučaju stavke kot pa jo treba, če je članstvo pomešano med drugo prebivalstvo.

Premog je najti v skoro vsaki vrsti topografične okolice, kar jih je na tem kontinentu na razpolago. Našli boste premogarje, ki so zaposleni v ledenih gorah Washingtona in British Columbije, na robu snežne črte in našli jih boste v ravnih prerijah Kansasa in Oklahome, v gričevju Iowe ter v nižinah Illinoisa in Ohija.

V poljedelskih okrajih, kjer je najti dosti premoga, živita farmer in premogar drug poleg drugega ter delata eden nad drugim. Premogar koplje v globini zemlje v premog izpremenjeno vegetacijo geoloških dob v bližini rojstva sveta, dočim pridobiva farmer na površju vegetacijo sedanje dobe.

Premog je tesno spojen z vsemi industrijami in človek si povsem naravno predstavlja premogarja kot prebivalca gosto naseljenih industrijalnih okrajev, kot človeka, ki preživi svoje dneve v podzemski temi in svoje noči v prenapolnjenih tenement hišah.

Vsledtega je človek, ki se vozi v avtomobilu po prijazni deželni cesti, presenečen, ko zapazi naenkrat množico začrnelih mož s rovnimi svetilkami na kapah. Še predno se dobro zaveste tega, zapazite na ovinku ceste majnersko občino, postavljeno v sredini farm.

Povečini so te majnerske vasi v stavbinskem oziru prav tako neprijazne kot so mrki njih prebivalci. Vsakemu se zdi, da se spadajo v dotično pokrajino. Vsepovsod naokrog se dvigajo griči, s svojimi polji in pašniki, s svojimi sadovnjaki ter hišami farmerjev. Spodaj je videti kadeče se dimnike strojaren rova in zgoraj črede živine na pašnikih. Le en korak preko ceste je od ponižnih stanovanj premogarjev pa do polja.

Skrite med razpoke in v doline ne izpreminjajo naselbine premogarjev splošnega poljedelskega značaja dežele, a reke, rmene vsled žveplene vode, izsesane iz rovov ter brez vsakega vidnega življenja, nam pripovedujejo povest o neumorni delavnosti človeka.

Rov je seveda središče naselbine. Mogoče je "shaft" rov, to je tak, ki vodi navpično navzdol ali pa predorni rov, ki vodi horizontalno v goro. V vsakem slučaju pa je glavni predmet, ki znači navzočnost rova, takozv. "tipple".

Če se obratuje rov s pomočjo elektrike, je videti elektrarno, ki pošilja skozi svoj visok dimnik v zrak goste oblake črnega dima.

"Tipple" je poslopje, ki stoji nad dvigalnim rovom pri navpični majni ali pri vhodu v vodoravni rov. V to poslopje se spravlja premog in v njem se tudi nahajajo stroji, ki mečejo izčiščeni premog v vozove, čakajoče spodaj. To je odpošiljevalni prostor vsake majne. "Tipple" in elektrarna sta edina predmeta, ki sta vidna pri premogovnem rovu. — "Delavnice" se nahajajo spodaj.

Celo največjim majnam manjka na razočarljiv način vsaka delavnost na površju in vsako poslopje, v katerem bi se taka delavnost vršila.

Nedaleč od "tippla" je najti kompanijske prodajalne in v bližini teh stoje, vrsta za vrsto, hiše zgrajene po istem, ponavadi grdem načrtu, vse pobarvane z isto umazano sivo ali rjavkasto barvo.

Do zadnjih let so bile vse te hiše v premogarskih naselbinah poponoma slične druga drugi v svoji neokusnosti ter tudi slično popolnoma onim v drugih naselbinah. Starejše teh hiš so ponavadi za dve družini, s sprednjim in zadnjim vrtom ter razdeljene na tančno na polovico. Imajo po dva nadstropja ter štiri do pet sob na vsaki strani.

Edina dobra stran teh hiš je najemnina, ki znaša od pet do 12 dolarjev na mesec. Povsem mirno lahko trdim, da je to edina prijazna stran teh hiš, ki so bile zgrajene takoj v pričetku, kajti sedaj zgrajene imajo ponavadi spredaj vrt za cvetlice, zadaj pa vrt za zelenjavo.

V vseh starejših naselbinah so izginili takozv. boarding housi. — Mogoče raditega, ker so v neprestanem stiku s prosto naravo, so tudi inozemci, ki predstavljajo pretežno večino premogarjev, — sprejeli višje standarde življenja ter bolj hitro kot pa njih tovariši jeklarji. Samcu je zelo težko dobiti stanovanje, kajti hišne gospodinje smatrajo pod svojo častjo, da bi sprejele na stanovanje boarderje.

Superintendent nekega rova v vasi, ki leži v bližini Pittsburgha je pred nedavnim časom sprejel dva nova moža, ki sta se mu zdela zelo pripravna ter jima je zagotovil, da bo dobil za oba stanovanje in board. Odvedel je vsledtega oba v vas ter se oglasil pri neki gotovi gospej, ki ni imela dosti potomstva. Na najbolj uljuden način jo je vprašal, če bi lahko vzela na stanovanje in board oba moža.

— Ali jemlje vaša žena boarderje? — je odgovorila ter izpremenila snov pogovora na vreme.

— Hitro gredo naprej, — je rekel ta superintendent, ki je govoril o svojih ljudeh. — Ne zdi nam se, da bi bilo tukaj treba dosti pripomoči k amerikanizaciji, vsaj v kolikor pride vpoštev ambicija. Ti ljudje so varčni, a si vendar privoščijo življenje. Zaslužijo dodobro ter za svoj denar tudi kupujejo stvari. Pojdite v kompanijsko prodajalno ter si oglejte — stvari.

— Ali izgleda to kot neznosne razmere, o katerih govori predsednik Lewis? — je rekel prodajalec ter pokazal celo vrsto izvrstnih čevljev po pet in šest dolarjev iz leta 1916. Teh čevljev ni mogel prodati, kajti delavci so zahtevali najboljše ter plačevali od deset do petnajst dolarjev za čevlje najnovejšega kroja.

— Niti ene napravljene obleke nisem prodal to leto majnerjem za manj kot za petdeset dolarjev obleka. Spoznali so, da ni mogoče dobiti dobre obleke za manj kot za ta denar in tega se sedaj drže.

Zapiski prodajalne kažejo, da kupujejo ženske bluze po deset do petnajst dolarjev in da slede pri tem zadnji modi.

Glede mize premogarja moramo reči, da pridejo nanjo le najbolji kosi mesa, ki je v vsakem slučaju sveže. Nadalje prihaja na mizo sočivje kot ga pač prinese letni čas. Premogarji zahtevajo svežo solato celo leto ter kupujejo radi vse prve pridelke, ki pridejo na trg.

To ni nikaka zapravljivost kot bi mislil kak prebivalec mesta. Ti premogarji si privoščijo najboljše. (Menda ne vsi, kot vemo to od premogarjev samih!) Na svoje lastne oči sem videl plačilne pole, ki so vsebovale svote po 400 dolarjev na mesec za drobilce premoga s strojem ter svote od petdeset do šestdeset dolarjev na teden za dokladalce. Nobenega pa ni bilo na plačilnem seznamu, ki bi potegnil manj kot $5.05 za 8-urni delavnik. Poleg tega pa ne znaša stanarina več kot 12 dolarjev na mesec in delavcem je na razpolago kompanijska trgovina, ki ne pozna nobenega profitirstva.

Hiše so morebiti grde, a so poceni in skozi njih veje čisti zrak proste dežele. Premogarji pa se tudi poslužujejo vseh prednosti bivanja na deželi. V vsaki hiši je najti dvocevko ali risanico in večkrat obe.

Poziv na stavko je bil uveljavljen dne 1. novembra in res istega dne je bila tudi otvorjena lovska sezona. Delodajalci so morali počakati na pondeljek, da izvedo, če so šli premogarji na lov ali pa na stavko.

Nikakega smrtonosnega garanja ni opaziti pri premogarjih. Delajo, kadar se jim zdi tako. Svoje delo merijo bolj po množini izkopanega premoga ter svojih potrebah kot pa po številu ur. Osemurni delavnik je le neke vrste maksimum, katerega ponavadi ignorirajo. En premogar lahko izkoplje sto ton premoga v petih dneh, dočim jih drugi ne izkoplje niti 80 v šestih dneh.

Bolj uspešni delavec čuti, da je zaslužil dan počitka ter si ga tudi privošči. Če je izčistil kup premoga, katerega so mu drobilci in razstreljevalci vrgli dol, odloži svoje orodje tudi če je delal le 6 ur.

Razentega pa je svet zgoraj veliko bolj mikaven kot pa je jama spodaj. V gozdovih je najti veverice in v grmičevju kunce, dočim ni posebnega veselja v luknji, ki je mogoče visoka le tri čevlje. — Tudi samotno je v jami. Vsak premogar dela ponavadi sam v svojem prostoru, katerega osvetljuje le majhna svetilka na njegovi kapi, ki je v modernem času električna in ki dobiva potrebni tok iz baterije, pritrjena na pas premogarja.

Majna je temna in v tenkih plateh je zelo zaduhla ter včasih vlažna, a ni nobenega dežja poleti ali snega v zimi, ki bi motil premogarja. Pozimi tudi ni preveč mrzla ali poleti preveč vroča. — Mogočni ventilatorji, ki čistijo zrak in majhni vožički, s katerimi se odvaža premog do dvigalnega rova, spominjajo premogarja vedno, da je v stiku z zunanjim svetom.

Seveda prete premogarju nevarnosti, a slednje so bile v zadnjih letih precej zmanjšane vsled tozadevnih postav ter preprečevalnih naprav. Moderni sistemi in stroji so vzeli iz rovov veliko trdega dela. Stene premoga se zareže s pomočjo posebnih rezalnih strojev, katere goni elektrika in luknje za razstreljevanje se napravi z drugimi stroji. Premogarju je treba le z lopato naložiti premog, očistiti svoj delavni prostar ter ugraditi strop sobe.

Celo žalostna stara majnarska mula dobiva nazaj svojo prostost in elektrika vleče vozove skozi podzemske prostore.

Ko sem tako videl vse — od jame do prodajalne in bivališč — sem vprašal nekega neunijskega premogarja, zakaj je izbruhnila stavka. Ker je delal oni dan le 6 ur, ni mogel iznajti, kaj pomeni zahteva za šesturno delo in ker ni delal več kot pet dni na teden, — tudi ni mogel pojasniti, kaj pomenja zahteva petdnevnega delavnega tedna. Rekel je le, da hočejo stavkarji manj delati ter več — zaslužiti. (To je popolnoma prav in pravično!)

Seveda je treba na tem mestu pravici na ljubo izjaviti, da so rovi in premogarji v rovih zapadne Penna. najbolj ugodno situirani v celi deželi. Če morejo dobiti od železnic polno množino voz, — lahko delajo vsaki dan v letu, — vključno na številne cerkvene praznike. Ti premogarji vedo le malo o gostijah ter tem sledeči lakoti, ki je značilna za številne druge okraje.

V onih okrajih izjavljajo premogarji, da ne pomenja zahteva petdnevnega tedna ter 6-urnega delavnika ničesar drugega kot — poskus, da štabilizira produkcijo in poskus, da se uveljavi enakomerne zahteve. Če vzamemo celo leto skozi, ne delajo niti toliko časa. Vsledtega je jasno, da se bore za več dela, ne pa za manj in v vsakem slučaju za — višje plače. (Čisto prav in pravično!)

Razmere pod zemljo, to je v rovih, se izboljšujejo od leta do leta in tudi na površini postajajo stvari lepše. Nove premogarske naselbine niso tako enolične kot so stare. Dvonadstropne sive hiše se umikajo ličnim bungalovom za eno družino in blatne ceste se izpreminjajo v trdne ceste iz konkreta. Kopalna soba je prišla v rabo, odkar pričenjajo inozemci uporabljati bane v resnici za to, za kar so namenjene, namreč za kopanje, ne pa za skladišče za premog. Boljše opremljene majne postavljajo tudi pršne kopelji ter shrambe za obleko.

Vsledtega se lahko premogar vrne domov čist kot je odšel na delo, ne pa zasajen in črn kot dosedaj.

NESREČA.

Pod tem naslovom smo včeraj poročali, da si je zastrupil kri rojak Frank Pavli v Brooklynu, N. Y., in da je moral zaradi tega v bolnico. Glasiti pa se mora Frank Pavlič, ki je bi ltakoj po prihodu v bolnico operiran in se po izjav zdravnikov nahaja že izven nevarnosti.

100 KRON $1.70

(Poštnina samo 25 centov za vsako svoto)

Posebne cene za večje nakupe.

Glavni Urad
AMERICAN EXPRESS CO.
65 Broadway, New York
Vstanovljeno 1841
Glavnica $18.000.000.00

To veliko in krasno poslopje je zgradila American Express Company in je njena last

BOŽIČ V DOMAČEM KRAJU!

Denar, katerega pošljete v Jugoslavijo, bo dospel tja ravno ob pravem času za Božič. Če pošljete denar v Jugoslavijo, ga pošljite v obliki Foreign Money Ordra ali Foreign Draft

AMERICAN EXPRESS COMPANY

ki pošlje več denarja v tuje države kot katerakoli druga bančna naprava.

DNE..... 19

ZNESEK

IME, KOMU NAJ SE IZPLAČA DENAR .....

KJE PREBIVA .....

POŠTA .....

OKRAJ .....

DEŽELA .....

IME ODPOŠILJALCA .....

P. O. BOX ..... ŠTEVILKA .....

CESTA .....

MESTO .....

DRŽAVA .....

Oglasite se ne kateremkoli spodnjih naslovov ali pri našem najbližjem ekspresnem agentu oziroma korešpondentu za popolne informacije in za zadnjo ceno Foreign Draftov ali Foreign Money Orderov. Ali pa pišite v svojem maternem jeziku za informacije, cene in zalepke. Ali pa izpolnite gornjo nakaznico ter jo pošljite zaeno z ekspresnim Money Ordrom ali poštnim Money Ordrom na naš naslov, 65 Broadway. Denar bomo odposlali hitro, varno, po najnižje mogoči ceni ter vam poslali potrdilo.

AMERICAN EXPRESS COMPANY
Foreign Money Order Department

65 Broadway, New York City | 18 Chatham Square, New York City | 118 W. 39 St., New York City

Kjerkoli in kamorkoli pošiljate denar, zahtevajte zanj potrdilo American Express Company. To je vaša zavarovalnina proti izgubi

Kaj in kako jedo Argentinci?

Prejesti si svojo pot skozi življenje se zdi človeku kot ena — glavnih ambicij Argentinca, če smemo vrjeti ugotovilom James Collinsa v njegovem članku v philadelphijskem "Public Ledger", ki nosi naslov: Zavživanje jedi. — Največja industrija v Buenos Aires.

Če pride biznis v argentinskem glavnem mestu v spor z zavživanjem jedi, mora stopiti biznis v ozadje. Navadni dan se pričenja z jedjo in biznis je le stranka stvar, — pravi naš poročevalec. Vse restavracije so polne ob dveh popoldne po napornem dnevnem delu, ki se prične med deveto in deseto uro zjutraj.

Dnevni obedni program v Buenos Aires je naslednji:

Zajutrek obstaja iz žemlje in kave. Nato pride ura v uradu in za njo dve uri obeda, tekom katerega se zapre številne trgovske hiše. Amerikanci in Angleži se ponavadi odpeljejo domov na lunč ter sopejo v Belgrano, ki predstavlja Brooklyn Buenos Aresa, v dvajsetih minutah z vlakom. Od dveh do petih so uradi zopet odprti in nato hiti vsak na čaj, ki pa obstaja iz resničnega obeda.

V nedeljo se zberejo ljudje ter posvetijo temu poslu celi dve uri. Vsak novodošli nima za tem nikakega teka, a domači Argentinec sede ob osmih zvečer vnovič za mizo ter se naloži kar more prenesti njegovo telo.

Nato gre v opero ali gledišče, kjer se prične predstava redko pred deveto ali deseto uro zvečer. Po predstavi so restavranti zopet polni, a takrat zmanjka Argentincu apetit.

Dan konča s čajem, čokolado, vinom ali žganjem, z majhnim mesnim prigrizkom.

Ta položaj predstavlja za Amerikanca, ki živi v argentinskem glavnem mestu, številne težkoče. Ponavadi je njegovo poznavanje španskega jezika kaj pomanjkljivo in vsled tega je težko zanj naročiti posamezne jedi. To pa ne predstavlja nikakor stvari, katere ne razume domači natakar. Ponavadi misli, da je njegov ameriški gost ubog človek ter mu streže z žalostnim obrazom ter nekakim pomilovalnim izrazom na licu.

Dobro znani nagli ameriški lunč polni vsakega Argentinca z začudenjem. Njegova ideja glede lunča je soglasno s Collinsom naslednja:

— Najprvo pride na vrsta "fiambre" ali mrzlo meso, ki predstavlja neizogibno otvoritev vsakega argentinskega obeda. To mrzlo meso je slično berlinskim "kalte Speisen", čeprav je celi vzpored teh mrzlih jedil v Buenos Aires dosti priprostejši kot je bil v Berlinu. Obsega kose prsnega mesa najbolj sočnih puranov na svetu, kose izvrstne šunke, pečeno goveje meso in še nešteto drugih stvari. Natakarji prinašajo krožnik za krožnikom, dokler ima gost dosti vsega ter reče:

— Bastante!

Če je Latinec, izgovori lahko to besedo molče, s svojim malim levim prstom ali desno trepalnico.

Če naroči Amerikanec navadni fiambre ter plača svoj račun, — predstavlja to kaj izdaten lunč. — Za Argentinca pa je fiambre le pričetek obeda, kajti na to si privošči še ribe, gorko meso v omaki, kokoš ter končno tudi slaščice, kavo in liker.

Juha ne predstavlja pomij kot pri nas v Ameriki, temveč le delikatna mešanica raznih dobrot, nahanih zelenjav. Riba ni kupček brezokusnega mesa kot nam ga servirajo na newyorških banketih temveč okusna riba iz Rio Plata, ki je dobro pripravljena. Makaroni so napravljeni iz najboljše argentinske pšenice ter pomešani v vsakem slučaju s špinačo.

Za mesom v omaki, ki je vedno okusno pripravljeno, pride na vrsto kokoš, ki se lahko meri z vsakim sličnim proizvodom v kateremkoli delu sveta. Šele ko pridejo na vrsto slaščice, opeša argentinski obedni list, kajti sladoled in slični dezerti niso običajni v Argentini. Na mesto slaščic stopi pogosto sir in sadje.

Čudna stvar obednega lista v Buenos Aires je običajni latinskoameriški boj s steakom in vse mogoče besede se rabi za označbo tega predmeta. Steak je izključno delikatesa severnih Amerikancev.

Na svetu pa ni nobena stvar popolna in vsled tega tudi ni presenetljivo izvedeti, da umre večina Argentincev v sorazmerno mladih letih in sicer zato, ker preveč — jedo.

V gostoljubnih argentinskih hišah je seznam jedil, ki pridejo na mizo, zelo dolg in vsak gost je prisiljen jesti vsa jedila po vrsti. Skoraj vsi Argentinci so dobro rejeni, kar smatrajo za znak zdravlja pri možkih in znak lepote pri ženskih.

Kot v orijentalskih deželah se smatra tudi v južni Ameriki debelost za znak lepote in ženska, ki je suha, ne vživa nikdar simpatij kot jih vživa njena debela sestra.

Prekmurske zahteve glede šolstva.

Prekmurske "Novine" priobčujejo naslednje šolske zahteve prekmurskih Slovencev, tako katoličanov, kakor evangelistov: — 1. — Država naj se zaveže, da bo plačevala naše kantore skoz rok verske občine, to je na račun naš, ne da bi s tem dobila pravico se v naše cerkvene reči vtikati; kak se s kantoromo pogodimo, tak naj ga plača za naše šole. 2. — Država naj se zaveže, da iz naših šol v Prekmurju nižjih in višjih ne spravi učenje verskega navukanego njegov poduk obvezni predmet ostane konči kak dozdaj z dvema vurama na tjeden, v vsakem razredi še v takrat, če bi gda nasprotna postava bila v njej vpeljana. Žrtvovali smo milijone za verski poduk, ne pustimo ga zato ne v nižjih in ne v višjih šolah iz njih. To nam država mora zasigurati. 3. — Država naj da verskim in občinskih šolam zazdaj pravico, da si vsi zvolijo, kak dozdaj vučiteja. To pravico zdaj majo i odvzeti se njih tečas nemore, dokeč šole v državna last ne pustijo. Pri državnih šolah pa naj vlada gleda na to, da takše poučne moči pošlje v nje, z šterimi bo ljudstvo zadovoljno. Predvsem moro obmejnega štajarskoga kraja vučitelje priti v poštev za tistimi našimi dozdajšimi domačimi, štere ljudstvo obdržati šče.

Vestno zdravilo dela čudeže.

Trinerjeva zdravila uživajo že 30 let nenavadno zaupanje. — In to čisto po pravici, kajti vestnost izdelovatelja dobiva zaupanje in posplošenje pri kupcih. Zdaj je bilo potreba nekoliko zvišati cene. — Mi smo se dolgo časa zoperstavljali naraščanju cen veh potrebščin in razpošiljanja, toda novi vojni davki so nas prisilili nekoliko zvišati cene. — Vsak prijatelj Trinerjevih zdravil bo izprevidel, da mora tudi lekarnar plačati več, če smo mi prisiljeni plačati več in da se temu na noben način ni mogoče izogniti. — Toda izvrstna kakovost in pristnost Trinerjevih zdravil bo v polni meri zadostila vsakega odjemalca.

TRINER-JEV
ameriški Elixir grenkega vina

ima vsled tega tako izvrstne uspehe, ker povzroča, da izgubi bolezen svoje izvore. Devetdeset odstotkov vseh bolezni ima izvor v želodcu Trinerjev Ameriški Elixir očisti želodec in odstrani iz črev vse zaostale stvari ter strupene substance, ki so izvor uničujočih bacilov, ter uničujejo redn odelovanje črev. V Trinerjevem zdravilu ni nobene kemikalije, pač pa samo izvrstna grenka zdravilna zelišča in rdeče vino. Pri zaprtju, neprebavi, glavobolu, migreni, nervoznosti, splošni oslabelosti ter pri posebnih želodčnih slabostih, pri premeni življenja žensk ali pri majnarjih in drugih delavcih, ki vdihávajo pline, se bo vsakdo lahko prepričal o učinkoviti vrednosti tega zdravila.

V vseh lekarnah.

TRINERJEV LINIMENT

prodre vedno v pravi sedež bolezni in vsled tega je pri revmatizmu, nevralgiji, revmatičnih boleznih, okorelosti udov itd. njegova pomoč hitra in uspešno. Nadalje je tudi izvrstno sredstvo proti izvinjenju, napetosti, oteklinam itd. in po vdrgavanju mišic, po kopeli nog odstrani vso utrujenost. V vseh lekarnah.

TRINERJEV ANTIPUTRIN je zelo uspešno in pomirjujoče antiseptično sredstvo za splošno zunanjo uporabo. Uporablja se za grgljanje, izpiranje ust, izpiranje ran, uljes itd. V vseh lekarnah.

Zadnja najvišja odlikovanja podeljena Trinerjevim zdravilom na mednarodnih razstavah: Zlata Svetinja — San Francisco 1915, Grand Prix — Panama 1916.

JOSEPH TRINER,
Manufacturing Chemist,
1333--1343 SO. ASHLAND AVE. CHICAGO, ILL

Ko je človek prvikrat poletel nad oblake

Piše: JACK BINNS.

Ne le skozi težkoče, temveč tudi skozi blodnje stoletja obstoječe fantazije, se je umetnost mehaničnga poleta počasi priborila pot do uspeha. Šla je skozi tri štadije — skozi nemogoči, vrjetni in — praktični štadij.

Uspešna je bila kljub bedastim idejam in še bolj bedastim eksperimentom nemogočih navdušencev ter se je vsled nekega čudnega slučaja razvila ob dveh ločenih črtah.

Izza najstarejših zgodovinskih dni je ideja mehaničnega poleta s pomočjo kril zanimala človeštvo. Ta teorija principa letala, ki je težje kot zrak, je ostala obvladalna, dokler ni Pilatre de Rogier elektriziral sveta v novembru leta 1783 pri La Muette v Bois de Boulogne s svojim prvim poletom, katerega je vprizoril v navzočnosti kraljevske družine.

Ta polet je napravil z balonom "Montgolfiere", slavnim balonom, napolnjenim z vročim zrakom, katerega sta iznašla brata Montgolfier iz Annonay. Le mislite si, da stojite na majhni platformi pod svilenim omotom ter da mečete seno v plapolajoč ogenj, kojega razgreti zrak polni balon, ki vas nato odnese proti oblakom. Na ta način si lahko predstavljate velikost poguma, katerega je pokazal prvi zrakoplovec sveta.

S tem, da je neprestano metal seno na ogenj, ki je gorel pod odprtino balona ter tudi neprestano ugašal z mokro gobo tlenje, ki so ga povzročili plameni, je Rogier dovršil prvi dramatični polet skozi zrak v navzočnosti tisočev gledalcev. Usoda, ki je varovala Rogierja na njegovem prvem poletu, ga je zapustila pri drugem poskusu, ko je skušal poleteti z enim teh prvih balonov preko angleškega kanala. Postal je prva žrtev zračne žaloigre.

Letalo lažje kot zrak.

Sijajni uspeh bratov Montgofier je obrnil misli ljudi od teorije letala, težjega kot zrak ter ustanovil princip letala, ki je lažje kot zrak. Ta teorija je ostala več ali manj prevladujoča do revolucjonarnega uspeha bratov Wright v Kitty Hawk v decembru 1903.

Takoj po prvem poletu balona Montgolfiere so pričeli ljudje koncentrirati svoje misli na izrabo nanovo razkritega "gorečega zraka", ki je znan sedaj pod imenom hidrogen ali vodik, kot možnega dvigalnega sredstva za balone. Kmalo nato so napolnili balon na uspešen način z vodikom, po velikih težkočah, in balon se je dvignil v zrak.

To pa je dovedlo do velike množice nemogočih idej, ki so se pojavile v različnih glavah. Številni sanjači pa so bili dosti pametni, da so omejevali propagiranje svojih idej na pamflete.

Skozi prva leta devetnajstega stoletja so skušali ljudje kontrolirati polet balonov z vesli, padri in železnimi krili ali perutnicami. Vse to se je preiskusilo z različnimi uspehi. Nekateri poskusi so bili dobičkanosni, drugi patetični, a večina njih je bila tragična.

Prvi resni poskus za kontroliranje balona je vprizoril neki francoski zrakoplovec po imenu Blanchard, leta 1785. Bilo je tekom nekega poskusa, ko je bil izvršen prvi uspešni polet preko Angleškega kanala. Na tem poletu je spremljal Blancharda dr. Jefries, ameriški zdravnik, ki je živel v onem času v Angliji.

Balon so napolnili na vrhu Shakespeare pečin v bližini mesta Doverja. Kakorhitro je bila prva naloga dovršena, sta stopila oba neustrašena zrakoplovca v majhni voziček, ki je bil pritrjen pod balonom. Vsak je imel s seboj veslo, v namenu, da udarja z njim po zraku na isti način, kot se udarja v čolnu z veslom po vodi.

Ob eni popoldne dne 7. januarja 1785 sta sedla oba moža na svoja mesta v vozičku in balon so potisnili preko roba pečin možje, ki so bili najeti izključno v ta namen. Ravno v tem trenutku bi se celi načrt skoro ponesrečil. Balon je prečel hitro padati in voziček se je že dotaknil vode. Oba sta pričela hitro metati iz vozička balast in balon se je počasi dvignil.

Skozi dve uri sta nato visela nad Angleškem kanalom ter tepla zrak s svojimi vesli v onemoglem naporu, da potisneta balon naprej proti vetru.

Voziček je bil poln knjig in inštrumentov. Vse to je počasi zginjalo preko krova v podaljšanem boju zrakoplovcev, da ostaneta še nadalje v zraku. Končno, ko sta se bližala francoski obali, sta se morala drzna avijatika iznebiti celo dela svojih oblek, da olajšata težo, ki je pritiskala zrakoplov k tlem.

Malo po tretji uri popoldne se je veter obrnil in vozila sta se preko rta Blanc Nez in nato preko pristanišča Calais. Balon je pristal v nekem gozdu izven Calaisa.

Prvi človek v padalniku.

Prvi človek, ki se je spustil na tla s padalnikom, je bil neki M. Garnerin, francoski avijatik. Spustil se je na tla pred Londonom, dne 21. septembra 1803. Padalnik je bil pritrjen na balon, pod košaro ali vozičkom slednjega. V balonu samem se je vozil neki Sherldan. Garnerin sam je sedel v vozičku, pritrjenem na padalnik. V naslednjem hočemo navesti njegovo lastno povest o tem drznem činu:

— Nebo je bilo jasno in trenutek ugoden. Vrgel sem navzdol svojo zastavo ter skušal s tem pokazati zbranim ljudem, da sem pripravljen prerezati vrv, na kateri sem visel med nebom in zemljo.

Odredil sem vse potrebno, pripravil svoj balast ter izmeril z očesom obširni prostor, ki me je ločil od ostalega človeškega rodu.

Čutil sem, da je moj pogum večji vsled gotovosti, da so moje kombinacije pravilne. Nato sem vzel svoj nož in s trdno roko, iz zavesti, da si ne morem ničesar očitati, ki ni bila nikdar dvignjena proti nobenemu razen na polju zmage, sem prerezal vrv.

Moj balon se je dvignil in jaz sem čutil, kaka padam z naglico, katero je vstavilo nenadno razgrnjenje padalnika. Videl sem, da so vse moje kalkulacije pravilne in moj duh je ostal miren.

Skušal sem modulirati svojo gravitacijo ali sredobežnost in nihanje, katero sem opazil, se je povečalo v razmerju, v katerem sem se bližal tiku mrzle sape, ki veje v srednjem prostoru. Skoro deset minut je poteklo in čutil sem, da bom tem varnejše dospel na tla, čim več časa bo vzelo padanje.

Končno sem zapazil tisoče ljudi, nekatere na konjih, druge peš ki so mi sledili in ki so mi vsi dajal pogum s svojimi željami ter odpirali roke, da me sprejmejo.

Važa izložbena okna naj žare!

Imajte svoja izložbena okna razsvetljena z električnimi lučmi. To privablja mimoidoče ter vabi nove odjemalce.

Naš strokovnjaški nasvet glede modernega svetlobnega sistema izlož je zastonj.

The New York Edison Company

At Your Service

Irving Place and 15th Street—Stuyvesant 5600

District Offices

where Electrical Appliances of all kinds are on display

421 Broadway near Canal St
10 Irving Place corner 15th St
124 West 43d St bet B'way & 6th Ave
151 East 86th St bet Lexington & 3rd Aves
15 East 125th St near 5th Ave
862 East 149th St near Courtlandt Ave
535 Tremont Ave corner Monterey Ave

Prišel sem v bližino zemlje ter pristal brez udarca ali nezgode. Prvi človek, ki je prišel k meni, me je pristinil na prsi. Nobenega časa pa nisem izgubil ter hitro odstranil glavni krog padanika, ker sem hotel na vsak način rešiti inštrument, ki mi je služil tako dobro.

Kmalu me je obdala množica in ponesli so me v triumfu, dokler se ni procesija ustavila vsled napada slabosti, ki je bila posledica nihanja v zraku.

V naslednjem letu se je žena Mr. Garnerina na istotako uspešen način spustila na tla s padalnikom.

Nadaljni poskus s padalnikom je bil manj srečen ter se je končal s smrtjo iznajditelja, Roberta Cocking, dne 24. julija 1837. Ta padalnik je predstavljal modifikacijo Garnerinovega padalnika ter se je pojavil v istem času, ko se je pričelo uporabljati premogovni plin kot dvigalno sredstvo za balone. Ta iznajdba se je uspešno posrečila Charlesu Greenu, znanemu in uspešnemu aeronavtu.

Cocking je sestavil padalnik v obliki stožiča, v čemur se je razlikoval od cilindričnega padalnika Garnerina. Kot padalnik Garnerina je mel tudi padalnik Cockinga gondolo ali košaro pritrjeno na padalnik.

Dogovoril se je z Greenom, da bo slednji pritrdil padalnik na svoj balon. Dvignila sta se v zrak popoldne, dne 24. julija iz Vauxhall Gardens, London, vspričo velikanske množice ljudi.

Potem ko sta dospela v višino par sto tisoč čevljev, je zaklical Green navzdol, da postaja teža prevelika, da bi se dvignil še dalje. Cocking pa je odgovoril:

— —Dobro, kmalu vas bom zapustil.

Kmalu nato je rekel Goodbye ter potegnil za vrv, ki je oprostila padalnik od balona. Težka košara pa se je izkazala premočna za napačno sestavljeni padalnik ter se preobrnila sredi poti. Iznajditelj pa je plačal s svojim življenjem za napačno iznajdbo.

Oglaševanje.

Leta 1840. se je ena glavnih londonskih krojaških tvrdk, Moses in sin, poslužila zračnega plovstva kot mogočega sredstva za oglašanje. Poslala je v zrak veliko število balonov, iz katerih so metali zrakoplovci letake. Pregled teh letakov nam nudi sijajen vzgled oglašanja v časih kraljice Viktorije.

En tozadevni oglas se glasi:

— Čitatelji! Ta letak je ravnokar zapustil oblake, potem ko vam je bil sporočen s pomočjo balona. Že sama ta okoliščina bi bila zadostna, da se pripisuje te vrste oglašanju veliko važnost. Prečitajte ta oglas pozorno ter ne sklepajte, da so vsebovane besede napihnjene kot balon. To ni resnica!

Moses in sin sta imela vedno visoke pojme o trgovini in to je tudi vzrok, da sta se dvignila tako visoko v javnem mnenju. Niti najmanjša nevarnost ne obstaja, da bi se končale njih špekulacije z dimom ali priletele na tla.

Nadaljni oglas v verzih je poslal v zrak neki londonski tiskar, Charles Clark, malo po prvem oglasu Mosesa.

Prvi vodljivi zrakoplov.

Prvi vodljivi zrakoplov, ki je bil kedaj zgrajen, je napravil H. Bell iz Londona. Imenoval ga je "Bell's Locomotive Balloon" ter je bil razstavljen v Vauchall Gardens. Zgrajen je bil iz lesenih reber ali obročev. Od središča vsakega konca balona so prihajale opore, na katerih je visela gondola.

Nikakih poročil nimamo, da bi se ta balon kedaj dvignil, vendar pa je vzvišeno nad vsak dvom, da je predstavljal ta balon finančen uspeh, kajti ljudske množice so rade plačevale vstopnino, da si ogledajo to čudo.

Naslednja resnična izpremememba v razvoju aeronavtike je prišla leta 1863. Porodila se je v glavi sijajnega francoskega karikaturista Feliksa Fournachon, ki je bil boljše znan pod psevdonimom: "Nadar". Bila je to ideja o stroju, ki je težji kot zrak in ki se dvigne s pomočjo mehanskih priprav.

Vsled čudnega slučaja je bil Nadar prisiljen zgraditi največji balon v namenu, da dobi potrebne svote za svoje eksperimente, čeprav je v svojem srcu vedno zaničeval balon.

— Če se hoče človek boriti proti zraku, — je trdil, — mora biti specifično težji kot zrak sam. Vse, kar ni absurdno, je mogoče. Vse kar je mogoče, pa bo v doglednem času dovršeno.

Vse tozadevne ideje so prišle na površje, ko je bia para še edino sredstvo za premikanje. Te ideje so bile uveljavljene še predno je Lilenthal in drugi uspešno poletel brez vsake premikalne sile. Vse te ideje pa so temeljile na domnevi, da je to, kar je mogoče v vodi, mogoče storiti tudi v zraku.

Gazolinski stroj.

Brez vsakega dvoma je mogoče ustvariti stroj z vertikalnimi vijaki, ki se bo dvignil naravnost in z mesta v zrak. Vprašanje je le, če bo tak stroj kakega posebnega praktičnega pomena. Prihod gazolinskega stroja bi dal na razpolago zadostno silo, da dvigne na tak način celi stroj.

Nadar je vprizoril več značilnih potovanj v svojem velikem balonu "Geants," v katerem je povedel s seboj veliko število potnikov. Celo v sedanjih dneh bi smatrali njegov balon za balon precejšnega obsega.

S tem odličnim balonom se je na pariški razstavi leta 1867 dvignil Nadar s pruskim kronprincem nad Parizom. Francozi niso pozabili na to dejstvo pozneje, ko so pokazali Nemci tako natančna poznavanje okolice Pariza ter njegovih obramb.

— V luči pozneje sledečih dogodkov — je rekel de Fonveille, — bi bilo dobro, če bi se francoske oblasti tako zanimale za ta eksperiment kot se je zanimal pruski kronprinc in njegov štab.

Kmalu nato je poletel Nadar iz Pariza v Hanover ter imel na krovu svojo ženo ter večje število drugih potnikov. Ko so pristali, je bil balon razdjan in Nadar in njegova žena sta komaj ušla smrti. Oba sta bila resno poškodovana, a pozneje okrevala.

Mesto da bi prinesel ta dogodek finančne prednosti, je nasprotno popolnoma ruiniral Nadarja, ki je bil prisiljen nanovo otvoriti svoj ateljej. V letih 1870 in 1871, ko so nemške armade oblegale Pariz, je zgradil Nadar prvi vojaški balon, ki je igral tako važno ulogo pri obleganju ter omogočil Parižanom, da so se tako dolgo izdržali. Nadar je tudi dobil poveljstvo nad oddelkom aeronavtov, ki je imel svoj glavni stan na Place Saint Pierre, na Montmartre.

Nadar je bil deležen največjega zadovoljstva, da je bil namreč navzoč pri prvem poletu Bleriota. Bil je to polet, ki je praktično prestavil v dejstvo njegove sanje. Junak Jules Vernea, Michel Ardent, je bil učenec Nadarja.

Prvi resnični znanstveni sistem za kontrolo poleta balona je sestavil brazilski iznajdtelj, Senor Julo Cesar Ribeiro de Souza, leta 1881. Njegov balon je bil direktni predhodnik onih, katere sta pozneje razvila Renard in Krebs.

To pa je imelo za posledico razvoj onih značinih zrakoplovov Santos-Dumonta, prvih mehaničnih priprav, s katerimi je bilo mogoče na uspešen način kontrolirati zrak.

Dohodninski davek

(Tisk. odsek J. R. Z.)

Radi konvencije J. R. Z. in drugih del v glavnemu radu J. R. Z. zaostalo je delo z reklamacijo preveč plačanega dohodninskega davka. Danes pa želimo sporočiti vsem tistim, ki so nam pisali radi tega davka, da smo pridno na delu reševanja njihovih prošenj in pamo, da bomo v par dnevih zatekli z zakasnelim delom.

Na stotine prošenj smo že izdelali in pričakovati je, da bodo rojaki dobili vrnjen njihov težko prisluženi denar, kakor hitro bodo mogli razni distrikti rešiti prošnje za reklamacije. Je pa še na stotine naših ljudi, ki so preveč plačali in se do sedaj še niso glasili, da bi zahtevali povračilo preveč plačanega dohodninskega davka.

V prid tem, danes še enkrat pozivam vse, da nam pošljejo tozadevna pojasnila, da jim bomo v stanu pomagati dobiti njihov denar nazaj.

Reklamacija tega davka se nanaša nazaj na leto 1918. Po raznem pôsredovanju pri vladi, se nam je posrečilo izposlovati razne ugodnosti za vse naše rojake, ki niso državljani Združenih držav, tako da sedaj oni vživajo tiste ugodnosti in so glede tega davka enakopravni z državljani Združenih držav.

Zakon iz leta 1918, kakor ga je sedaj interpelirar major Miller, svetnik državnega zakladništva in na podlagi katere interpretacij je je komisar Roper izdal sklep tičoč se Slovencev iz Kranjske, Štajerske, Goriške, Trsta in okolice, Istre, Koroške, kakor tudi Bosanci in Dalmatinci, potem če so državljani Združenih držav ali ne, imajo pravico odbijati od svojega dohodka:

1. $1000 ako so samci oziroma oženjeni, a ne živijo skupaj s svojo ženo.

2. $2000 ako so oženjeni in živijo skupaj s svojo ženo, ali pa ako so poglavarji družine (družinski oče) na primer: vdovec s tukaj z njim živečimi otroki.

3. $200 za vsakega nedoletnega otroka (do 18. leta) ali pa drugo osebo, ki je absolutno odvisna od njegovega vzdrževanja; pri tem ni razlike, ako so otroki v Ameriki ali pa starem kraju. (Do odbitka pa nima pravice za ženo, ki živi v starem kraju.)

4. Sme odbiti svote, darovane za Rdeči križ ali Relief.

Od skupnih dohodkov v letu 1918 oziroma svojega zaslužka po odbitku gori omenjenih kreditov pa je moral plačati:

a) Ako je državljan ali pa Resident Alien (to je ako je podpisal formo 1078) 6% za leto 1918 in 4% za leto 1919 in

b) ako je Non-resident Alien 12% za leto 1918 in 8% za leto 1919.

Toraj ako niste dobili kredita za svoje otroke v starem kraju, ali če ste plačali davek od svot, od katerih ne bi rabili plačati, potem imate pravico zahtevati povračilo preveč plačane svote.

Glavni urad J. R. Z. vam je pripravljen pomagati pri reklamaciji preveč plačanega dohodninskega davka. Pišete lahko naravnost na glavni urad ali pa na Jugoslav Information Bureau, 157 Cedar Street, New York, N. Y.

Kadar pišete, potem pojasnite sledeče:

1. Vaše polno ime in priimek, naslov, county in države.

3. Imate prve papirje?

4. Ali ste podpisali formo 1078 (plav cetele, na katerem ste izja

2. Ali ste ameriški državljan? vili, da se nameravate izseliti?)

5. Kako delo opravljate?

6. Pri kateri kompaniji?

7. Kje in komu ste plačali dohodninski davek (priložite vse rezite, kakor tudi ono polo, na kateri ste napravili zaprisežen izkaz o vaših dohodkih).

8. Koliko ste zaslužili v letu 1918?

9. Koliko ste darovali za Rdeči križ? — Koliko za druge dobrodelna vojne namene?

10. Imate ženo tukaj v Ameriki ali v domovini?

11. Koliko otrok imate, ki so manj kot 18 let stari?

12. Kje so vaši otroki?

13. Iz katerega kraja v Evropi pridete?

14. Ali mislite iti v stari kraj?

Te informacije so neobhodno potrebne, kajti brez teh se ne more izdelati potrebnih listin.

Sedaj pa še nekaj drugega.

Nekateri doledojalci so že od začetka leta pri vsaki plači delavcem odtrgali gotovo svoto za dohodninski davek, vkljub temu, da še mnogo ljudi ni zaslužilo $1000 v tem letu. Radi tega so vsi oni, katerim je delodajalec odbijal letos od plače, opravičeni zahtevati ta denar nazaj od delodajalca. V ta namen služi listina forma 1115, ki se naj vroči delodajalcu, kateri mora na to poniti kar je bilo plačano za 1919 in ustaviti nadaljno odjanje.

V tem slučaju je treba, da nam pošljete sledeče informacije:

1. Ime in priimek ter naslov county in država.

2. Ime delodajalca ali tovarne ki vam odteguje davek od plače naslov, mesto, okraj in država?

3. Ali ste državljan Jugoslavije?

4. Ali ste samski?

5. Ste oženjen in vaša žena živi pri vas?

6. Ali ste družinski oče?

7. Kako so v sorodstvu z vami in koliko so stari?

8. Če ste oženjeni, ali je imela vaša žena kake svoje dohodke?

9. Ali ste napravili izkazilo o vaših dohodkih za zadnja štiri leta? Povejte za katero leto? In v katerem davkarskem uradu oziroma distriktu?

10. Povejte imena in naslove od delodajalcev, pri katerih ste delali v tekočem letu, dobo za katero vam je odbijal davek od plače in koliko je vam otrgal?

Naša organizacija vam hoče pomagati brezplačno in da se organizaciji prihranijo veliki nepotrebni stroški s korespodenco, za tiskovine in poštnino, je želeti, da nam takoj v prvem pismu date vse natančne informacije in ob enem pošljete tudi rezite, katere Vam bomo vrnili.

Poslužite se z zaupanjem dobre volje svoje narodne organizacije, katere naloga je braniti pravice vaše in vas varovati pred nepotrebno izgubo.

STO LET MLAD

Zdrava visoka starost

Bolgari dolgo časa žive. Žive po sto let. Njihov domači čaj odganja iz telesa strupe, vzroke prehitre starosti in bolezni. Bolgari so močni. Posledica njihove naravne formule so žareče oči, rožnota lica, so brez nervoznega glavobola, revmatizma, dispepsije, neprebave in zaprtja. V Ameriki so miljoni uporabljevalcev Bolgarskega Krvnega Čaja, ki slave to pristno toniko ter gradilca telesa in krvi za možkega, žensko ali otroka. Tekom noči bo uničil prehlad ter se boril proti gripi in influenli. Prodajajo ga vsi lekarnarji. Če je brez njega, ga morate imeti takoj. Napravili bomo hitro zavarovano pošiljatev. Pošljite nam $1.25 za velik družinski zavoj ali 3 zavoje za $3.15 ali 6 zavojev za $5.25. Naslov: Marvel Products Company 9 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa. (Adv.)

Stavke! Roparji! Nemiri!

Da boste pripravljeni, morate kupiti takoj edini predmet svoje vrste na svetu, kombinacijski NOŽ in REVOLVER. Nož lahko uporabljate vsak dan, in revolver je vedno pripravljen v slučaj nesreče. Strelja prave krogle 22. kalibra.

To ni igrača, pač pa zelo uporaben REVOLVER—NOŽ. Izgleda kot navaden žepni nož ker je isti velikost. Klinje so iz najboljšega jekla, nož je pa ponikljan. Če je zaprt, je nož dolg 3 in 3 četr. inče. Petelin in krogle so skrite v ogrodju noža ravnotako kot klinje. Tak nož naj bi vsakdo imel v slučaju silobrana. Kombinacijski nož je vreden najmanj $10.00, toda za kratek čas ga bomo prodajali po tvorniški ceni za $4.95. Pošljite nam 50 c. v štempsih takoj kot depozit, ostanek boste pa plačali ko ga sprejmete. Pišite nam danes.

UNION PRACTICAL CO., Dpet. K. 13
1065 Milwaukee Ave., Chicago, Ill.

POEZIJE

IVANA ZORMANA

PRVA ZBIRKA SLOVENSKIH PESMI V AMERIKI

Cena $1.25

Pišite po to lepo knjigo na sledeči naslov:

IVAN ZORMAN
6820 Edna Avenue Cleveland, O.

Naročilu je priložiti znesek

MRTVI KAPITALI

Hrvatski spisal JOSIP KOZARAC

(Nadaljevanje.)

VIII.

Naposled se je približal tudi dan poroke. Lešić je uredil Čardačine, da so se belile od daleč kakor cerkvica. Njegovi delavci, ki so mu bili srčno udani, so tekmovali, kako bi lepše okrasili dom bodoči gospodarici Čardačin. Že od otroških dob so poznali Anko in spoštovali in ljubili ter se divili njeni milobi. Bili so uverjeni, da lepšega para od Lešića in Anke ni na svetu in da si niti eden niti druge ne bi mogel najti lepše polovice. Akoravno je bila jesen, so po Lešićevem napotku naredili vrt, ki je bil po velikosti in razdelitvi zelo podoben Ankinemu domu. Ti delavci so čitali v Lešićevi duši, videli so, s čim želi ugoditi Anki, pa so naposled delali tudi brez njegovih navodil vse, kakor si je on sim le mogel poželeti... In ne samo delavci gospoščine, nego tudi stanovalci bližnjih sel, ki so na tretjino obdelovali vlastelinsko zemljo, so se malone začudili na glas, da se "njihov gospod" ženi. Prihajali so dan na dan na Čardačine in navadno tako govorili:

"E, slišali smo, gospod, ne vemo prav, ali je resnica, ali tako se govori — v božjem imenu, bilo srečno!... Pa zato ne zamerite, da smo vas posetili, vedno smo si bili dobri, pa si bomo pač tudi odslej. Podeli vam Bog vsako srečo, a mi smo božji — in vaši..." Pa vse to okolišanje je pomenilo: slišali smo, da se ženite, — pa ker vas ljubimo in spoštujemo, smo prišli, da vam poklonimo dar...

In v enem tednu so oživele Čardačine od tolike množine perutnine, od tolike množine veder in vreč, da ni bilo več prostora, kam da naj se vse to dene. Lešić je samo gorel od želje, kako bi pogodil tudi najtanjše misli in želje svoje zaročenke, ker je vedel, da bi ji ne ugodil toliko, ako bi poležil vse zaklade tega sveta pred nje, kakor z najmanjšo malenkostjo, katero ji je pročital iz duše. Ob njeni postelji je obesil istotako sličico, kakoršno je imela doma. Odstranil je vso pisano perutnino in pustil samo bele kokoši ter bele goske in race, kakor so na njenem domačem dvorišču. Postavil je istotako stebriče z belkaste skorjo, na katerih so stali lončiči z doli visečim zelenim cvetjem — vse, kakor na njenem vrtu... Ni mogel niti pomisliti na oni trenutek, ko pride ona tja noter. Ta čas se mu je dozdeval skoro neverjeten, neizmerno daleč, akoprav ni bil romantiški sanjač; pa zato je bil čuteč človek, in kadar ga je prevzelo katero čustvo, je bil mehak kakor vosek, nežen kakor dete. Skoro bal se je, da ga bo ljubezen napram njej raznežila in da ne bo sposoben za resno delo, kakor je njegov poklic. Ni še mogel vedeti, da ga bo ravno ta ljubezen še bolj sokolila in bodrila, da mu bo ona, človeku delavnemu in energičnemu, vlivala vsak dan nove moči, da bo vse, kar bo delal, delal z večjo samozavestjo, da bo vse delo v njegovih rokah proračunjeno, da bo špekulacija, dočim mu je bilo dosedaj kratkočasje — idila. Tudi doslej je vlagal vse svoje znanje in izkustvo v poverjeno mu upravo, tudi sedaj se je trudil, da ugrabi za to in ono delo najboljši čas, a pri vsem tem ga ni skrbelo, ali bo pridelal 1000 ali 2000 hektolitrov pšenice, ali bo ob času žetve ali ob času mlatitve vlažno ali suho... In čemu tudi — on vendar ni mogel ukazovati prirodnim silam! A sedaj, ko zasije človeku nekak življenski cilj pred očmi, ko se ob vsem znanju in izkustvu prebudi v človeku še neka gorečnost, neirak polustrah, ki drhti nad takim delom, ki računa na leto naprej, ki bi rad vse elemente zvezal v svoje roke, da mu služijo po njegovi volji — sedaj šele postane v istini človek pravi človek!... Koliko osnov se je snovalo v njegovi glavi v nočeh brez spanja zadnje dni pred poroko! Koliko načinov je izmišljal, da bi ji ugodil in olajšal življenje; — kopal, oral, delal bo, kakor črv, samo da ona nikdar ne poreče, da ji je težko pri njem, da ji ne bo manjkalo ničesar. Na sebe niti ni mislil. Zadovoljen bo in srečen, ko bo videl, da je ona srečna. Akoravno ji je čital v duši, ipak ni mogel vedeti, da je ona mislila iste misli, — tudi ona je računala, kako mu olajša življenje — tudi ona je — kakor on — mislila, da je dobila v njem poceni neizmerni zaklad.

Dva dni pred poroko so pripeljali pohištvo in Ankine stvari na Čardačine. Lešić je sam odpiral zaboje in jemal iz njih stvari ter jih zlagal. Iz vsake stvarce mu je vel oni sladki vonj, ki ga je čutil, sedeč kraj nje. Vsak robec, vsako maramico, kamor je izvezla ona svojo začetno črko, je poljubil z nekim svetim spoštovanjem. Nikdar ni mislil, da se tudi te stvari morejo poljubiti...

Na predvečer poroke je šel k Matkovićevim in niti sam ni prav vedel, zakaj gre tja. Kakor v svojem srcu, tako je našel tudi tam vse brezbesedno in molčeče, besede so se težko izgovarjale. Govorilo se je bolj z očmi nego z jezikom. Narastla čustva strahu, veselja in še drugih nepoznanih občutkov se niso še pomirila in izčistila, in akoprav so si imeli marsikaj reči, vendar niso vedeli, kaj naj govore. Tudi na Nelo samo je to svečano pričakovanje nečesa nevidljivega in nepojmljivega delovalo v toliko, da je pobledela in da so njene besede in vedenje ter da je sploh vse bitje postalo nekako mehkejše. A nje, od narave jezična, ni ta svečanost čustva polepšavala, njena vnanjost je bila ustvarjena samo za skakutanje in smejanje, ne pa za resnobne in svete trenutke. Ona je bila lepa samo tedaj, ko je bila vesela, njena prikazen je umela dražiti tuje živce na posmešek, a ne jim vlivati spoštovanja.

Lešić, akoravno je že spadal v to rodbino, ipak ni mogel vznemirjati tega svečanega, težkega miru, ki ga je dihala vsa hiša, nego se je ogledal dva-, trikrat okrog sebe in zopet odšel ven. Kakor ni vedel, zakaj je prišel, tako ni vedel, zakaj je odšel. Kakor da ni delal samozavestno, kakor bi mu nekaj močnejšega od njega ukazovalo! Videl je v Ankinih očeh ono sevajoče božanstvo, videl je, da vsak del njenega telesa pozdravlja njegovo bitje, čuti njegovo bližino — in še nikdar ni čutil tako, kakor sedaj, da more tako silno ljubiti, kakor je ljubil ta trenutek. Ko je izšel iz hiše, je čutil, da je prišel samo radi nje, da jo je odvedel s seboj, da gre ona nevidljivo kraj njega — tudi ozel se je, ali ne za ono Anko, ki je ostala doma, nego za ono, ki gre kraj njega — in vsakikrat mu je preletel blažen nasmeh čez obraz, zakaj njemu se je zdelo, da jo vidi v istini kraj sebe.

V Matkovićevi hiši so šele pozno šli k počitku. Akoravno se je delalo in pripravljalo že mesece dni, vendar je še vedno kaj manjkalo. Neumayer in ostali svatje pridejo jutri ob zori. Nelina poroka bo predpoldne in Nela se bo z Neumayerjem po obedu odpeljala v svoj novi dom v mesto. Gospa Matkovićeva je želela, da bi se obe sestri poročili obenem, a Lešić ni hotel na noben način pristati na to. Ni mogel trpeti onih praznih ceremonij, ni marsi iti skozi vrste množice, ki upira oči v poročence kakor v čudeže, ni mogel prevesti onih pogledov ter sladkih vprašanj svatovskih gostov...

Telesno in duševno utrujen, je Lešić to noč sladko prespal. Zbudivši se zgodaj v jutru, je bil sam sebi izvanredno lahek, rekel bi, da ni niti čutil, da živi. Ko se je oblačil, je pevckal, kakor ptica, karkoli mu je prišlo na misel. Misel, da gre na poroko, mu ni niti od daleč prišla v glavo.

Še je bilo povsem temno in meglено, ko je sedel v pripravljen voz in krenil v selo. Delavci so že bili na nogah ter mu klicali: Bilo srečno — srečno!... Oktobrsko jutro je bilo hladno in nekoliko vlažno, v šumi se je slišal zadnji krik nočnih ptic in prvi zov dnevnih ter tih veter je šelestel po poljoltem listju. Lešić se je stisnil k sedalu in brezmiselno gledal v svet; a niti ni ničesar videl niti česa slišal. To je bil oni srečni trenutek, za katerim je on tako hrepenel, to je bila ona slast, ki je je čutil on vnaprej in ki se je človek spominja, ko mine — ali sedaj v hipu, ko se dogaja, je povsem nepojmljiva in neopazna, ker je tako silna, da zamori vsako čustvo in da ostane človek brezčuten napram vsem zunanjim in notranjim vtisom.

Prispevši v vas, najde Lešić Anko že povsem pripravljeno. Bila je oblečena v temno, dokaj tesno obleko, sveža, a nekoliko bleda in je komaj pozdravila Lešića, ko je prišel. Na njej se je videla vsa resnoba in dostojanstvo tega trenutka. Niti Lešić ni mogel govoriti, nego ji je samo molče poljubil roko... Tudi stari Matković in Vinko sta bila pripravljena. Staree je nemirno hodil semtertja, nervozno se ozirajoč pri vsakem šumu, kakor da ga nekdo zove.

"Gotova sem, ali pojdemo?" vpraša z zaupljivim glasom Anka, trudeč se, da bi zakrila vsako vznemirjenost. Nato odide v drugo sobo k materi, ki je bila še v postelji, in se za kratek čas vrne z njenim blagoslovom, ki se je zralil v dveh solzah na njenem pobledelem obrazu.

"A sedaj pojdimo", reče in poda z odločno in majestetsko kretnjo roko Lešiću. Ko jo je Matković v tem trenutku pogledal, se ni mogel vzdržati, da ne bi zaplakal. Ona se vrže očetu okrog vratu ter ga izljubi in nato še Vinka. Naposled sedeta ona in Vinko v predniji, a Matković in Lešić v zadnji voz in se odpeljejo v cerkev.

V cerkvi je bilo že vse pripravljeno. Poročni obred se je izvršil naglo in enostavno. Na duhovnikove besede je odgovarjala Anka s tihim glasom, da se je komaj slišalo, dočim je Lešić, ki od ganutja celo jutro ni mogel izgovoriti besedice, odgovarjal glasno [illegible] odmevalo po tihi, temni [illegible].

Po poroki se oče in Vinko poljubita s poročencema ter odideta domov, dočim sta Anka in Lešić krenila naravnost na Čardačine.

Šele sedaj se je začelo svitati in na iztoku se je prikazalo zardelo nebo... Konji so vozili ostro. Lešić je položil svojo roko v Ankino in ji hotel govoriti sladko, nežno, angelski, tako, kakor mu je sedaj strujilo v srcu, ali ni mogel; niti ene besede ni znal izpregovoriti. Ona je to čutila, obrnila se k njemu ter ga pogledala s takim pogledom, da se ni mogel vzdržati, da bi je ne objel in krčevito ne stisnil k sebi... In tedaj jo je poljubljal ter ji šepetal in golčal kakor goleb; in ko mu je ona za tedni potem pravila, kaj ji je vse govoril, se ni mogel spomniti niti ene besedice.

Ko so prispeli na Čardačine, se je prikazalo solnce v vsem svojem veličanstvu, rdeče, okroglo in veliko, podeč oblake na vse strani.

"Solnce naše sreče!..." To je bila prva njegova beseda, ki je zanjo vedel, da jo je izgovoril.

Delavci se niso nadejali, da bi mogla že priti, in ko so iznenada videli pred hišo prazen voz, so komaj verovali kočijažu, ki jim je rekel, da je pripeljal novoporočenca.

Medtem sta ona šla v sobo, pokleknila pred sliko Bogorodice in izmolila čustva in zahvalnosti molitev brez besed, ki se je, kakor kadilo, dvigala iz njunih zanesenih duš. In ko sta zopet vstala, objame on njo z eno roko ter zapoje ono divno krščansko melodijo:

Tvoje ime posvečeno bodi,
tebi naj bo hvala in dika,
naj časte te, kar jih v prahu blodi,
od postanka svojega do veka...

A ko so veličastni akordi te pesmi odzveneli zadnjikrat, sta začutila, da sta dala Bogu, kar je Njegovega, začutila sta neko neizmerno dobroto v svojem srcu, ono živo čustvo, da sta svoja za vse čase. Sedaj se je pojavil prvi srečni nasmeh na njunih licih, nasmeh, s kakoršnim se more nasmehniti samo svoj svojemu. Ta nasmeh jima je otvoril vrata novega življenja, ki sta vanje stopila z ljubeznijo in zaupanjem drug v drugega.

V tem so prišle žene delavcev in otroci ter so jeli poljubljati roke novi gospodarici, čudom se čudeč, da je poznala vsakega otroka po imenu. Najlepša deklica, svečano oblečena, jima prinese zajutrek, kavo ni mleko z belim, visokim kruhom. Malo da nista v en glas rekla, da nista lačna, a vendar sedeta za mizo. Oba sta pazila drug na drugega, kako bi drug drugemu naprej pogodila, kaj želi. Sedeč tako in kakor od dolgega časa srkaje kavo, sta si pripovedovala povest svoje ljubavi, ki je bila tako enostavna in naravna, kakor ona sama. Nebene malenkosti si nista utajila za ves čas, odkar sta se videla prvikrat in do danes — in drugega sta vedno bolj izne nadjala, odkrivajoč si svoje najskrivnejše misli. Vsa ona ljubavna bojazen, vse ono zdržno vedenje, s katerim sta mislila, da drug drugega užalita in razžalostita, vse te drobne duševne muke so jima bile sedaj tako mile, tako sladke, da jima je skoraj bilo žal, ker so tako brzo končale. Najbolj sta se radovala one skupne misli, ko je — takrat sta se videla prvikrat — rekel vsak pri sebi: To je moj mož, to je moja žena.

"A če bi se to ne bilo izpolnilo?" reče ona.

"Jaz sem, sladka duša, od prvega časa veroval v to, kakor v samega Boga..."

"A oni večer — —?"

"Ko je bil Urbanitzky? Moral sem priti na vrt, v tvojo bližino; bilo mi je kakor materi, ki se ne more oddaljiti niti za hip od svojega bolnega otroka. Ali bi mar ne imela pravice, mi očitati, da sem te ostavil samo v oni muki in borbi?"

(Dalje prihodnjič).

ROOSEVELTOV KIP IN KIPAR, KI GA JE IZKLESAL.

Priseljevanje in izseljevanje

Napisal **A. Caminetti**, Commisioner General of Immigration.

Vprašanje izseljevanja ne vzbuja dandanes nič manj pozornosi kakor vprašanje priseljevanja zlasti pri delodajalcih in delavcih.

Vršeče se izseljevanje je nekoliko prestrašilo občinstvo v zadnjem času, ali brez tehtnega razloga. Ravno o tem vprašanju sem bil naprošen, da izrazim svoje mnenje.

Ako bi poslušali nekatere dozdevne proroke, bi morda nas prepričali, češ da gre za novo vprašanje, katerega rešitev se nam vsiljuje.

In vendar je izseljevanje dejanski ravno taka stara prikazen kakor priseljevanje, ako smatramo oboje kakor faktorja v ameriškem industrijalnem življenju. Imamo sicer statistike glede priseljevanja že od leta 1819 in glede izseljevanja še le od leta 1908. Ker se je splošnost uverila o važnosti vprašanja izseljevanja, je zakon od 20. februarja 1907 določila, da se ima za naprej uvesti statistika o tujcih, ki zapuščajo Združene države.

Zapiski Transatlantic Passenger Association pa sežejo nazaj do leta 1889, in iz njih je razvidno, da v dobi 1899 do 1910 se je 35 potnikov tretjega razreda peljalo iz Združenih držav v Evropo za vsakih sto potnikov, ki so prišli sem iz Evrope.

Tako že nazaj do leta 1899 potrjujejo verodostojni zapiski, da ni emigracija (izseljevanje) nikako novo vprašanje.

Od leta 1908 izkazujejo uradni zapiski, da je bilo tekom fiskalnih let 1908 do 1919 (katere se je zaključilo z 20. junijem 1919) pripuščenih v Združene države 7,882,086 tujcev-priseljencev in 1,675,467 tujcev-nepriseljencev, skupaj torej 9,557,473 tujcev-izseljencev in 2,373,743 tujcev-neizseljencev, skupaj 5,055,733 tujcev. Prebitek ljudi, pripuščenih v Združene države, nad onimi, ki so v tej dobi zapustili to deželo, je torej 4,501,840 ali v odstotkih: 58 tujcev je zapustilo na vsakih 100, ki so bili pripuščeni.

Statistika za dobo tekom vojne (1914—1919) toliko glede pripuščenih kolikor glede odšlih tujcev je sledeča: Priseljencev 1,172,679; nepriseljencev, 440,064; skupaj pripuščenih tujcev 1,6132,743. Izseljencev 618,223; neizseljencev, 562,636; skupaj odšlih 1,189,859; prebitek onih, ki so bili pripuščeni, nad onimi, ki so odšli, je torej 431,884. Statistika za zadnje fiskalno leto je: priseljencev 141,132; ne-priseljencev, 95,889, — skupaj 237,021 pripuščenih tujcev. Izseljencev 123,522, neizseljencev 92,709; odšlih skupaj 216,231. Prebitek pripuščenih nad onimi ki so odšli, znaša torej 20,790.

Značilna dejstva, dokazana po teh številkah, so: Visok odstotek ljudi, ki zapuščajo, in prebitek onih, ki so pripuščeni, nad onimi, ki zapuščajo deželo, tekom vse omenjene dobe. Nikdo se ne spominja, da bi se bil kdo kedaj prestrašil radi velikega odstotka odnajajočih tujcev, ker ni bilo mogoče pričakovati, da bo vsa ta velika množica, ki sem prihaja, tukaj za stalno ostala in prekinila vse zveze s svojo staro domovino. Toženje po svojih dragih ostalih v starem kraju, je bilo za mnoge neodoljivo.

Te številke bi morale pomiriti alarm, povzročen po poročilih, ki krožijo od časa do časa, češ, da 1,300,000 tujcev je odšlo v stari kraj, in pobijajo neko vest, priobčeno v New York American od 5. septembra, češ, da le iz newyorške luke je odplulo 900,000 tujcev v južno Evropo od premirja sem. Bureau of Immigration hoče s tem reči, da ne boda tujci v prihodnjosti odhajali kakor so poprej; ali želi, da se razume — in številke potrjujejo njegovo trditev — da izseljevanje je le naravna posledica priseljevanja in bo vedno tako ob katerikoli razmerah. Saj celo vojna doba ni zaustavila izseljevanja. To dokazuje, da je isto normalna prikazen.

Je prav mogoče, da ob izboljšanih transportnih razmerah iz Amerike v Evropo in druge dele sveta se odstotek izseljevanja utegne povišati in to vsled naravne želje mnogih tujcev, ki imajo sorodnike v vojnih zonah, da jih obiščejo in pomorejo popraviti zlo, ki ga je vojna povzročila.

Ako pomislimo, da je priseljevanje tekom omenjene dobe povšalo prebivalstvo za 4,500,000 kljub velikemu odstotku odhodov, se lahko prepričamo da se je naša zaloga na možkih silah, kar se tiče delavcev iz tujih krajev, znatno pomnožila.

Glasom poročil, ki dospevajo na ta Bureau, pričakujejo, da bo mnogo tujcev, ki so takoj ob premirju sklenili oditi, odložilo ozirma celo pustilo ta namen vsled neuravnanih razmer v Evropi.

Pa tudi ako se bodo vsi oni, ki so izjavili ta namen podali v stari kraj, bodo omejene transportne možnosti, ki bodo trajale za nekaj časa, onemogočile naval odhajajočih tujcev in povzročale počasno izseljevanje.

Kdor je interesiran v tem predmetu, naj zasleduje mesečna poročila priseljeniškega urada, predno se odloči za kak korak v tem pogledu.

Uravnanje industrije in delavskih rzmer naj se vrši brez ozira na izseljevanje. **Delavci pa, ki nameravajo oditi, naj ne zapustijo svojega dela in svojega sedanjega bivališča, predno si niso zares zagotovili prostora na parniku in ni določen dan parnikovega odhoda. —**

Nekateri dozdevni proroki so strašili javno mnenje, češ, da bodo Združene države postale emigrantska dežela; to je da bo več ljudi odhajalo, kakor jih prihaja, torej prav narobe od kar se je dogajalo od časov Pilgrimov. Tako prorokovanje nima prav nikake podlage.

Ne predno bo ves ostali svet tako svoboden in nudil take prilike, kakor ta dežela, ter imel tako dobro vlado in ščitih vse ljudi, kakor jih ščiti naša dežela brez razlike, tako dolgo ne bo prenehalo to hrepenenje narodov in vsega sveta — iz severa, juga, iztoka ali zapada — da pridejo sem in postanejo deležni naše dedščine.

Do tedaj — in želim naj bo ta dan bližnji, kot znaki kažejo — bomo imeli priseljevanje v večjem obsegu kakor izseljevanje.

Nada, ki je privlačila tisoče in miljone, ki so že svojo usodo priklenili k naši, in delo Očetov Republike, ki jo je navdahnilo, bosta še zanaprej svetla luč, privlačujoča človeštvo iz vseh krajev sveta.

Med tem vprašanje ne bo: — "Kaj napravimo glede izseljevanja?" ampak vprašanje bo še nadalje: "Kaj naj se napravi glede priseljevanja?"

Dolžnost momenta kliče za najboljšo državniško modrost in za najveteješi napor, da se reši ta problem na podlagi stroge pravičnosti nasproti nam samim in dobrohotnosti napram ostalemu svetu.

Mi ne smemo pričakovati, da zberemo tukaj vse, ki bi radi prišli; niti da bi zabranili oni, ki bi prišli. Pomagajmo njim in samim sebi, naj se približa oni boljši dan, ko bodo narodi živeli skupaj v edinosti in ašli drug v drugem oni dih, ki je navdihnil naše očete, ca so ustvarili ne za en dan, ampak za več zase in za vse človečanstvo. —

FARME NA PRODAJ V NEW YORK.

Sedaj je čas da se pripravite za spomlad. Kdor hoče kupiti farmo v kraju kjer so dobri trgi, dobre vode, dobro podnebje, od 2 do 5 milj do železnice, v bližini šol? Kdor hoče zemljo, na kateri raste po 250 bušlov krompirja na aker in vsi drugi pridelki obrodijo ravno tako kot v stari domovini? Pišite koliko imate denarja in kakšno farmo želite, vse drugo bo na naši skrbi.

THE ZULICH, FARM AGENCY,
East Worcester, N. Y.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

SANTAL MIDY

Ozdravi katar mehurja in odstrani vse v 24 urah.
Vsaka pilula nosi ime MIDY
Varujte se ponaredb
Na prodaj v vseh lekarnah

HITRA POMOČ

Oslabelost vsled pretežkega dela, izdelanost, okoreli sklepi in mišice, slaboten hrbet, pretegnjenje iz izpahnenje, temu ja lehko hitro odpomoči s takojšnjo uporabo

PAIN-EXPELLERJA

"Prijatelja v potrebi"

Družine, ki so enkrat spoznale njegovo zdravilno moč, ne bodo več brez njega. Samo en Pain-Expeller je, in v vaše varstvo je opremljen z našo tvorniško znamko

SIDROM

Če nima zavojček te tvorniške znamke, ni pristen in ga zavrnite. 35 in 65 centov v vseh lekarnah ali pa pri

F. AD. RICHTER & CO., 326-330 Broadway, New York

HENRY J. SCHNITZER STATE BANK

ENA NAJSTAREJŠIH BANK, KI STOJI POD STALNO DRŽAVNO KONTROLO

RAZPOŠILJA DENAR NA VSE KRAJE S POLNO GARANCIJO

PRODAJA VOZNE LISTKE ZA VSE ČRTE PO ORIGINALNI CENI

IZVRŠUJE VSE ZADEVE V STAREM KRAJU

Ki želi potovati v staro domovino, ki želi poslati denar ali kateri imalo opraviti katerokoli zadevo v stari domovini, naj se obrnejo na našo banko, ki služi svojim rojakom že preko 25 let v popolno zadovoljstvo, pošteno in sigurno.

VSESTRANSKA NAVODILA IN POJASNILA dobi vsakdo takoj v materinskem jeziku.

Henry J. Schnitzer State Bank

141 Washington Street — New York, N. Y.

GOZDNI ROMAR

FRANCOSKI SPISAL GABRIEL FERRY.

Za "Glas Naroda" prevedel G. P.

81 (Nadaljevanje.)

— Jaz ne zaupam nobeni stvari ,ki me obdaja na tem skrivnostnem mestu, — je rekel Bois-Rose. — Ta krik, ki smo ravnokar slišali, dokazuje, da je navzoče neko človeško bitje. Beli ali rdeči, bati se ga moramo. Predno se ločimo, preiščimo okolico.

Vsi trije so obrnili oči proti tlem, kajti vajeni so bili čitati na tleh kot iz odprte knjige.

— Ali vam nisem rekel! — je vzkliknil Kanadec prvi. — Tu kaj je odtis noge belega človeka in prisegel bi, da ni deset minut tega, ko je bil na tem mestu.

V resnici je bilo videti v pesku sledove človeške noge. Sledovi so vodili k ograji iz bombažnega grmičevja.

— Na vsak način je samo en človek, — je rekel Fabijan.

Zopet se je približal zeleni seči, ko ga je zadržal Bois-Rose.

— Pusti mene naprej. Ta neprodirna seč lahko skriva sovražnika. Ne, ne, — je dostavil mož, kojega sledove vidimo tukaj, je le razgrnil veje, da vrže noter pogled.

Kanadec je po teh besedah tudi razgrnil veje ter vrgel noter pogled, ki pa ni kazal nič posebnega. Vrnil se je nazaj.

— Hočeva iti krog tega stožca, — je rekel Bois-Rose. — Mogoče nama povedo tla kaj več. — Pojdi, Pepe. Ti Fabijan pa čakaj tukaj na naju.

Oba lovca sta se odstranila in Fabijan je ostal sam na mestu, pogreznjen v misli. Ta Zlata dolina, o kateri je sanjal takrat, ko je njegovo srce še gojilo upanja, ta Zlata dolina je bila v njegovi neposredni bližini. Ta sen, o katerem si je upal sanjati le kot o idealu, je postal sedaj resnica. Fabijan pa je bil sedaj veliko bolj nesrečen kot takrat, ko se mu je v njegovi revščini še vedno smehljala upapolna ljubav. Tako je pač na svetu. Sreča zbeži vedno, ko misli človek, da jo je že prijel.

Včasih prisluškuje potnik v tišini gozda melodičnemu, a vsled razdalje oslabljenemu petju Cenzontle-ja. Previdno se približa mestau, kjer prepeva ptica divjine, skrita med listi, svoje čarobne pesmi. Potnik upa, da bo prišel bližje temu krilatemu pevcu, da ne izgubi nobenega glasu. Brezuspešno upanje! Naj gre še tako daleč, glas krilatega pevca ostane vedno oddaljen in ptica vedno nevidna.

Tako je tudi v življenju. Daljni glasovi pojejo o sreči. Človek jih čuje, se približa, a sreče ni več tam. Njegovo življenje poteka medtem ko neprestano zasleduje te melodije, ki vedno beže pred njim. Za Fabijana ni sreča več prebivala v Zlati dolini in sploh nikjer. Nobenega oddaljenega glasu ni bilo čuti v pustinji njegovega življenja. Bil je potnik, ki nima nobenega cilja, kateremu bi sledil, ki nima nobenega upanja, da bi pritisnil na svoje prsi vedno ubežno, a še vedno ljubljeno sliko.

Fabijan je preživel trenutek kot ga nam da Bog v našo srečo le redkokedaj v življenju. V takih trenutkih je vse temno kot na morju, ko ugasne luč svetilke, ki vodi mornarja.

Srce Fabijana je bilo žalostno kot srce, ki nima nobenega upanja več. Zatopljen v misli se je približal gostemu grmovju, ki je predstavljalo skoro neprodirno seč. Komaj pa je pogledal skozi zverižene veje, ko je obstal na mestu, ves trd od presenečenja,

Modrikaste sence, ki so še pokrivale globino doline, so izginile pred solncem ter razkrile polagoma nešteto množico skrivnostno bleščečih se točk. Tik drug poleg drugega, nalik kamenom ob ploščnatem morskem bregu, so ležali ti kremenci, iz katerih je prihajala luč.

Vsak drugi kot zlato iskalec bi se ob pogledu na ta kremenec, ki je bil popolnoma sličen osteklenelim kamenom ob vznožju vulkanov, razočaran obrnil vstran. Izurjenemu očesu Fabijana pa je bilo le treba pogledati tja, da spozna pod ilovično površino pristno prvotno zlato, kot ga hudourniki nosijo z gora v dolino.

Pred njegovimi očmi se je razgrnil najbogatejši zaklad kar jih je kedaj videlo umrljivo človeško oko.

Če pa bi prinesel dih vetra na ušesa mladega grofa Mediane zvok glasu Rosarite, ko ga je par dni preje klicala nazaj v haciendo, bi z veseljem pustil vse te zaklade ter pohitel k njej.

Veter pa je bil nem in v zlatu je tičal tak čar, da je čutil Fabijan kljub svoji globoki žalosti neko omotico, katere se ni mogel oprostiti.

To pa ni trajalo dolgo časa. Duša Fabijana je spadala v vrsto onih, katerih sreča ne opijani in par trenutkov pozneje je poklical k sebi svoja dva tovariša.

Kanadec in Pepe sta bila kmalu na mestu.

— Ali ste ga našli? — je vprašal prejšni mejni stražnik.

— Zaklad, a ne moža. Poglejte tukaj, — je rekel enostavno Fabijan, ki je potisnil s svojo puško narazen grmičevje, ki je oviralo pogled v dolino.

— Kaj? — je vprašal Pepe. — Ti svetli kameni?....

— So čisto zlato. To je zaklad, ki ga skriva Bog tukaj skozi stoletja.

— Jezus Kristus! — je vzkliknil Pepe, ves trd presenečenja.

Nato pa je zapičil svoje žareče oči v to maso bogastev, ki je ležala razgrajena pred njim ter padel na kolena. Strasti, katere je že davno pomandral s svojimi nogami, so hrumele nazaj v njegovo srce. Završila se je z njim popolna izpremememba in skrivnostni izraz njegovega lica je naenkrat spominjal na bandita, ki je pred dvajsetimi leti barantal za krvno plačilo.

Fabijan se je z melanholičnim obrazom oziral na to blesteče luč. Mislil je na to, da nimajo zanj vsa ta bogastva toliko vrednosti kot en smehljaj, en pogled one, ki ga je zavrnila.

— Lahko si pojasnim, — je nadaljeval Fabijan, — kako pokrijejo obe reki pri svojem vsakoletnem naraščanju to dolino in kako se vlivajo vanjo hudourniki z Meglenih gora, noseč s seboj zlato. Položaj te doline je mogoče brez tekmeca na svetu.

Španec pa ni čul glasu Fabijana. Bogastvo je pridobilo v njegovih očeh zopet svoj čarobni upliv, čeprav bi ga morala britka lekcija, katero je dobil ter neodvisno življenje, katero je živel skozi deset let, naučiti zaničevanja bogastev. V njegovi duši je z novo silo vstal pohlep po zlatu.

— Kaj ne, Pepe, niste si mogli misliti, — je rekel Fabijn, — da bi bilo mogoče najti toliko zlata nagromadenega na enem mestu? O tem sem prepričan. Jaz sam, kojega prvi posel je bil oni zlatoiskalca, bi si ne drznil sanjati kaj takega, čeprav so mi pripovedovali o tem.

Pepe še vedno ni dal odgovora. Njegovo oko je še vedno begalo nad temi zlatimi kepami. Vrgel je na Fabijana in Kanadea skrivnosten pogled, kot da ne vidi onih, ki so stali poleg njega. Stari lovec pa je stal nepremično, naslanjajoč se na puško ter videl od vseh teh zakladov le onega, ki mu je bil najdražji, namreč mladega moža katerega mu je nebo zopet vrnilo.

(Dalje prihodnjič)

Konvencija J. R. Z.

(Nadaljevanje.)

Resolucija

predložena III. rednemu zboru J. R. Z. po gdčni. Mary Aučin...

V teku dobe med zadnjo in to konvencijo J. R. Z. spremenil se je položaj v domovini in tudi tukaj v Ameriki. Dolžnosti in naloge J. R. Z. so se v nekaterih ozirih dokaj spremenile in nagromadile, tako da sedanja pravila več ne odgovarjajo času, razmeram in delu, zato je potrebno, da se pravila J. R. Z. popravijo in izpopolnijo.

V ta namen je potrebno, da občni zbor izvoli poseben odbor, ki naj izdela pravila J. R. Z. na podlagi sprejetih resolucij in sklepov občnega zbora ter jih predloži eksekutivi J. R. Z. v odobritev. Pravila naj bi bila izdelana na zadnje v teku dveh mesecev po zboru ter kar najhitreje razposlana na okrožne in lokalne organizacije.

Prva točka sedanjih pravil se naj glasi: "Ta organizaija se imenuje Jugoslovansko Republičansko Združenje, okrajšano J. R. Z., — angleško: The Jugoslav Republican Alliance, — s sedežem v Chicago, Illinois".

Druga točka "Namen" naj ostane, a pristavi se naj še vse ono, kar spada pod to točko in bo odgovarjalo resolucijam in sklepom občnega zbora.

Velike važnosti za naše gibanje bo točka o bodočih nalogah J. R. Z. in sredstvih za dosego namena organizacije.

Točka o članstvu ostane.

Dosedanje določbe o odborih več ne odgovarjajo potrebam naše organizacije, zato se priporoča sledeče nadomestilo:

Odbori J. R. Z. so:

1. Centralni odbor naj obstoji iz 25 članov, izvoljenih na občnem zboru. Ta odbor naj ima vsako leto redno zasedanje v času in kraju, kot določi eksekutiva. Člani izvrševalnega in nadzornega odbora J. R. Z. se vdeležijo tega zasedanja. Med konvencijama je ta odbor najvišja instanca. Člani tega odbora imajo pravico vdeleževati se sej izvrševalnega odbora.

2. Izvrševalni odbor, izvoljen izmed delegatov na rednem zboru obstoji iz 15 lanov, ki se konstituirajo med seboj, in posluje od občnega zbora do občnega zbora. Ta odbor ima pravico podvzeti vse korake, ki vodijo do uresničenja našega cilja in izvršuje ter spravlja v tir naloge in projekte, naložene mu od centralnega odbora in obnega zbora. V ta namen obdržuje seje po potrebi, na katerih sklepa veljavno v vseh zadevah in razpolaga neomejeno z vsemi sredstvi. Za svoje poslovanje je odgovoren centralnemu odboru in občnemu zboru. Članom tega odbora naj se volijo delegati iz sedeža organizacije ali pa njegove neposredne bližine, kajti imperativno je, da se člani redno vdeležnjejo sklicanih sej. Član, ki zamerja svoje dolžnosti in se zaporedno ne vdeleži več sej eksekutive izgubi svoj mandat, če tako določi večina sklepčne seje in to odobri centaralni odbor. Kvorum izvrševalnega odbora je sedem članov. Število članov izvrševalnega odbora se sme po potrebi zvišati ali znižati. Tajnik in blagajnik položita varščino; kakoršno določi eksekutiva. Eksekutiva sme iz svoje srede voliti toliko odsekov, kolikor se ji zdi potrebno.

NAŠI ZASTOPNIKI.

kateri so pooblaščeni pobirati naročnino za dnevnik "Glas Naroda".

Vsak zastopnik izda potrdilo za svoto, katero je prejel in jih rojakom priporočamo.

Naročnina za "Glas Naroda" je: Za celo leto $4.00; za pol leta $2.50 za četrt leta $1.25.

San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin.
Denver, Colo.: Louis Andolšek in Frank Škrabec.
Pueblo, Colo.: Peter Culig. John Germ, Frank Janesh in A. Kochevar.
Salida, Colo. in okolica: Louis Costello.
Somerset, Colo.: Math. Kernely.
Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.
Clinton, Ind.: Lambert Bolskar.
Chicago, Ill.: Joe. Bostič, Joe. Blish, Jos. Bev[illegible]
Joliet, Ill.: Frank Bambich, Frank Laurich in John Zaletel.
Mascoutah, Ill.: Fr. Augustin.
La Salle, Ill.: Matija Komp.
Livingston, Ill.: Mich. Cirar.
North Chicago, Ill. in okolica: Anton Kobal in Math. Ogrin.
So. Chicago, Ill.: Frank Černe.
Springfield, Ill.: Matija Barborič.
Waukegan, Ill.: Frank Petkovšek.
Franklin, Kans. in okolica: Frank Leskovic.
Frontenac, Kans.: Rok Firm.
Ringo, Kans.: Mike Pencil.
Kitzmiller, Md. in okolica: Frank Vodopivec.
Chisholm, Minn.: Frank Govže, Jakob Petrich.
Calumet, Mich. in okolica: M. F. Kobe in Pavel Shaltz.
Aurora, Minn.: L. Perušek.
Eveleth, Minn.: Louis Govže.
Gilbert, Minn. in okolica: L. Vesel.
Hibbing, Minn.: Ivan Pouše.
Virginia, Minn.: Frank Hrovatich.
Ely, Minn. in okolica: Frank Goušo, Jos. J. Peshel in Anton Poljanec.
St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.
Great Falls, Mont.: Math. Urih.
Klein, Mont.: Gregor Zobec.
Govanda, N. Y.: Karl Sternisa.
Little Falls, N. Y.: Frank Masle.
Barberton, O. in okolica: Frank Pe[illegible]je in Alb. Poljanec.
Collinwood, O.: Math. Slapnik.
Cleveland, O.: Frank Sakser, Chas Karlinger, Frank Meh in Jakob Re[illegible]
Lorain, O. in okolica: Louis Balant, J. Kumše in M. Ostanek.
Niles, O.: Frank Kogovšek.
Youngstown, O.: Anton Kikelj.
Oregon City, Ore.: M. Justin.
Allegheny, Pa.: M. Klarich.
Ambridge, Pa.: Frank Jakše.
Besemer, Pa.: Louis Hribar.
Broughton, Pa. in okolica: Anton Ipavec.
Burdine, Pa. in okolica: John Demšar.
Conemaugh, Pa.: Ivan Pajk, Vid Rovanšek.
Claridge, Pa.: Anton Jerina in Anton Kozoglov.
Dunlo, Pa.: Joe Oshaben.
Export, Pa.: Louis Supančič.
Forest City, Pa.: Mat. Kamin.
Farell, Pa.: Ant. Valentinčič.
Greensburg, Pa. in okolica: Frank Novak.
Hostetter, Pa. in okolica: Frank Jordan.
Imperial, Pa.: Val. Peternel.
Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc.
Luzerne, Pa. in okolica: Anton Osolnik.
Manor, Pa. in okolica: Fr. Demšar.
Moon Run, Pa.: Frank Maček in Fr. Podmilšek.
Pittsburgh, Pa. in okolica: U. R. Jakobich, Z. Jakshe, Klarich Mat. in I. Magister.
Ralphton, Pa. in okolica: Martin Koroschetz.
Reading, Pa. in okolica: J. Pezdirc.
Steelton, Pa.: Anton Hren.
Turtle Creek, Pa. in okolica: Frank Schifrer.
West Newton, Pa.: Josip Jovan.
White Valley, Pa. in okolico: Jurij Previč.
Willock, Pa.: J. Peternel.
Black Diamond, Wash.: G. J. Porenta.
Coketon, W. Va.: Fr. Kocian.
Thomas, W. Va. in okolica: A. Korenchan.
Milwaukee, Wis.: Andrew Fon, Josip Tratnik.
Sheboygan, Wis.: John Stampfel in R. Svetlin.
W. Allis, Wis.: Frank Skok.
Rock Springs, Wyo.: Louis Tu[illegible] in A. Justin.

NOVI SLOV. COLUMBIA REKORDI

E4219 Dekliški vzdihi) Petje
Moj mili kraj)

E4220 Po gorah je ivje) Petje

54308 Slovo od ljubega) Šaljiva
Pijana Urša)

A1568 Fina harmonika) Valček
Zopet harmonika)

E4309 Kmetcki ples.1.) Godba
Kmetcki ples.2.)

A2776 Director marš) U. S. S. Band
National marš)

85c. jedna

Imam v zalogi šest novih rekordov, prve štiri slovenske in zadnje dve ameriške nekaj novega kar niste še slišali. Naročite se takoj dok zaloga ne pojde. Priložite money order, pa vam jih odpošlemo prvi dan. Če hočete pošiljatev po pošti priložite 25 centv za poštnino, če želite po expressu, bote plačali tam.
Velika zaloga najfinejših Columbia glasnih gramofonov od $25.00 naprej.
Pišite nam takoj po cenik.

IVAN PAJK Columbia Dept. 24 Main St., Conemaugh, Pa.

POZDRAVI IZ NEW YORKA.

Pred odhodom v staro domovino pozdravljamo vse prijatelje in znance v Forest City, Pa., posebno pa Franka Bezek, Mary Frank, Johna Kranje, Johna Grošelj ter vse, ki so nas spremili na kolodvor. Z Bogom! — Frank Grum, John Merkun in Anton Brence.

* * *

Pred odhodom v staro domovino pozdravljam vse rojake in rojakinje v Forest City, Pa., posebno pa Marka Jeriha, Franka Hovarja, Antona Debelaka in Petra Prosenca, ki se mu lepo zahvalim, ker me je spremil na kolodvor. Z Bogom! — Louis Skubic.

* * *

Pred odhodom v staro domovino pozdravljam vse Slovence in Slovenke na Herminie No 2. Pa., posebno moja dva brata ter Sebastjana Jerče in njegovo družino. Srčno se zahvaljujem vsem onim, ki so me spremili na koledvor. Živeli! — John Flisek.

* * *

Pred odhodom v staro domovino pozdravljam vse rojake in rojakinje na Herminie No. 2. Pa., posebno pa Jožefa Marna in njegovo družino ter vse tiste, ki so me spremili na kolodvor. Bog vas živi! — Anton Kocjan.

* * *

Predno se podava na parnik, ki odpluje 15. novembra čez širni ocean, pozdravljava rojake in rojakinje širom Amerike, izvzemši nekega stavkokaza v Morley, Colo., posebno pa pozdravljava John Tomšiča v Morley, Colo. John Tomšiča v Primero, Colo., ter njune družini. Najlepša hvala vsem Štupaj, kakor tudi onim, ki so na spremili na koledvor. Z Bogom in na svidenje onkraj Atlantika! Louis Ludvik in Albin Tomšič.

* * *

Pred odhodom v staro domovino pozdravim vse Slovence širom Amerike, posebno mojega brata Louis Juršiča, ki se nahaja nekje v Milwaukee, Wis., kakor tudi moje prijatelje ki so me spremili na kolodvor v Glencoe, Ohio. Na svidenje v Jugoslaviji! — Frank Juršič iz Kandije pri Novem mestu na Dolenjskem.

* * *

Pred odhodom v staro domovino prav lepo pozdravljam vse rojake na Elbertu, W. Va., posebno pa Toneta in Marjeto Žele ter njune otroke in se njima zahvalim za vse, kakor tudi prijateljema Žanu Žele in Lojzetu Hiti, ki sta me tako daleč spremila, nadalje prav lepo pozdravljam Mihata Štefe v Clevelandu ter Marijo Plach in Žana Zupan v Montani, podomače Tosova iz Križa. Z Bogom in na svidenje v Jugoslaviji! Martin Močnik iz vasi Šebene, občina Sv. Križ pri Tržiču.

POZOR! POZOR!

Izšel je nov obširni cenik

DOMAČIH ZELIŠČNIH ZDRAVIL

(priporočenih po župniku Kneippu.)

Poleg vsakega zdravila je na kratk razloženo, za kaj in pri kateri bolezni se rabi

Ta cenik bo vodnik k vašemu zdravju Pišite ponj še danes. Pošljem ga brez plačno.

MATH. PEZDIR,
Box 772, City Hall Sta.
NEW YORK, N. Y.

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK

638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa

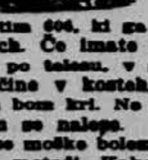

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specialist v Pittsburghu, ki ima 25-letno prakso v zdravljenju vseh moških bolezni.

Zastrupljenje krvi zdravi s glasovitim 606, ki ga je iznašel dr. prof. Erlich. Če imate mozolje ali mehurčke po telesu, v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, pridite in izčistil vam bom kri. Ne čakajte, ker ta bolezen se naleze.

Vse moške bolezni zdravim po ozkrajšani metodi. Kakor hitro opazite, da vam prenehuje zdravje, ne čakajte, temveč pridite in jaz vam ga bom zopet povrnil.

Hydrocele ali vodno kilo ozdravim v 24 urah in sicer brez operacije.

Bolezni mehurja, ki povzročijo bolečine v križu in hrbtu in včasih tudi pri puščanju vode, ozdravim s gotovostjo.

Revmatizem, trganje, bolečine, otekline, srbečico, škrofle in druge kožne bolezni, ki nastanejo vsled nečiste krvi, ozdravim v kratkem času ni potrebno ležati.

Uradne ure: vsakdan od 8. ure zjutraj do 8. zvečer; v petkih od 8. zjutraj do 5. popoldne; ob nedeljah od 8. zjutraj do 2. popoldne.

Po pošto ne delam. — Pridite osebno. — Ne pozabite ime in številko.

Zdravim samo moške osebe.

Phelps črta

Prihodna odplutja na Grško ali Trst

Parnik Argentina	Nov. 15
Parnik Belvedere	(konca Nov.)
Nek ameriški parnik	(konca Nov.)

Parniki odplujejo s pomola 7. ob vznožju 41. ulice, Brooklyn

PHELPS BROS & CO.
17 Battery Place
New York

NOV ZDRAVNIK V PITTSBURGHU, PA.

Dr. Milan Milojevič je odprl popolnoma moderen zdravniški ofis v Pittsburghu, Pa., 417 Wood Street. Dr. Milojevič je naš rojak, ki je skončal medicinske študije v Gradcu na Štajerskem. Bil je na kliniki v Gradcu sekondarni zdravnik tri leta, pozneje pa vojaški zdravnik. Mi ga vsem našim rojakom od srca priporočamo, ker vemo da je on resen, pošten in dober zdravnik, kateri ima veliko prakso. Vsakemu rojaku bo dr. Milojevič ustregel, kakor bo najboljše umel, in vsaki mu sme zaupati popolnoma.

Rad bi izvedel za JOHNA KRAJCA, podomače Jernejčkov iz Srednje vasi pri Loškem Potoku. Jaz podpisani sem prejel pismo od njegove žene v starem kraju, ki že 4 leta ni nič slišala o njem, a zdaj je nekdo prišel domov in povedal, da se nahaja nekje v bolnici. Prosim cenjene rojake, če kdo kaj ve, da mi naznani, za kar sem pripravljen poravnati vse stroške. — John Spek, Box 7. Absher, Mont. (15-17—11)

SLUŽBO ŽELI DOBITI

Slovenka z dvema otrokoma, eden 3 leta in drugi pa 8 mesecev star Sposobna sem za vsako žensko delo in tudi v šivanju se razumem ter znam tudi nekoliko angleško. Želim zaslužiti otrokoma za življenje. Več se izve pri upravništvu tega lista pod šifro: N. W (14-17—11)

ŽENITNA PONUDBA.

Vdovec, star 40 let, s tremi fanti od 9 do 16 let, dober zaslužek in prijetna postava, se želi seznaniti z dekletom ali vdovo od 35 do 45 let. Mora biti katoliška in imeti nekaj premoženja. Le resne ponudbe pošljite s sliko na: John Wuchte, Box 128, Glenwood, Ga (14-17—11)

Rad bi izvedel za naslov ANTONA POČKAJ, podomače Fajglan iz Berc, ter za FRANKA BENČIČ, podomače Jernikov iz Dolenjega Zemuna, oba pri Ilirski Bistrici. Prosim cenjene rojake, ako kateri ve za nju naslov, naj mi ga naznani ali naj se pa sama oglasita. — Frank Bradelj, R. F. D. 3, Cooperstown, N. Y. (14-17—11)

Rad bi izvedel za naslov svojega sina J. HRABAR. Doma je iz Velikega Brda, pošta Jelšane, Primorsko. Pred 6. meseci je bival v Davisu, W. Va., zdaj pa ne vem, kje je. Prosim cenjene rojake, da ga opozore, da se mi oglasi. — Joseph Hrabar, 248 Center St., Barberton, Ohio. (14-17—11)

DOCTOR LORENZ

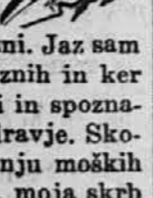

EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK
SPECIJALIST MOŠKIH BOLEZNI

644 Penn Ave PITTSBURGH, PA.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sam že zdravim nad 23 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ker znam slovensko, zato vas morem popolnoma razumeti in spoznati vašo belezen, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Skozi 23 let sem pridobil posebno skušnjo pri ozdravljenju moških bolezni. Zato se morete popolnoma zanesti na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite čimpreje.

Jaz ozdravim zastrupljeno kri, mazulje in lise po telesu, bolezni v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, stare rane, živčne bolezni, oslabelost, bolezni v mehurju, ledcah, jetrah in želodcu, rmenico, revmatizem, katar, zlato žilo, naduha itd.

Uradne ure so: V pondeljek, sredah in petkih od 9. ure zjutraj do 5. popoldne. V torkih, četrtkih in sobotah od 9. ure zjutraj do 8. ure zvečer. Ob nedeljah pa do 2. ure pipoldne.

PO POŠTI NE ZDRAVIM. PRIDETE OSEBNO. NE POZABITE IME IN NASLOV.

Dr. LORENZ 644 Penn Ave. PITTSBURGH, PA.

Nekateri drugi zdravniki rabijo tolmače, da vas razumejo. Jaz znam hrvatsko še iz starega kraja, zato vas lažje zdravim, ker vas razumem.

Iščem JOSIPA ŠTEFANČIČ, doma iz Trhovega pri Ilirski Bistrici. Pred tremi meseci se je nahajal v St. Mary's, Pa. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njega, da mi naznani, ali naj se pa sam oglasi svojemu prijalju. — Mat. Bradelj, Box 713, Austin, Pa. (13-15—11)

Rad bi izvedel, kje se nahaja moj brat VALENTIN BAJT. Doma je iz vasi Lib, pošta Kanal pri Gorici na Primorskem. V Ameriki biva približno 15 let. Pred 11. leti je odšel iz Indianapolis, Ind., in pred nekaj meseci sem slišal, da se nahaja nekje v Mississippi. Ker mu imam poročati zelo važne stvari iz starega kraja, prosim cenjene rojake, da mi kdor naznani njegov naslov, za kar bom zelo hvaležen, ali pa naj se sam javi svojemu bratu. Anthony Bajt, 748 Warman Ave., Indianapolis, Ind. (13-15—11)

Iščem mojega očeta FRANKA FRANKA MIHELIČ, rodom iz Plemenitaša, kotar Vrbovsko, Hrvatska. Imam mu naznaniti več važnih stvari iz starega kraja, zato prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da mi olagovoli naznaniti, za kar bom zelo hvaležna, ali naj se mi sam javi. — Mrs. Mary Evanda, Box 857, Crested Butte, Colo. (13-15—11)

Rad bi izvedel za naslov MIHE OPSENC. Pred pol letom je bil tukaj v Hiles, Wis., in sedaj ne vem, kje se nahaja. Če kdo izmed rojakov ve za njegov naslov, prosim, da mi ga javi, za kar mu bom zelo hvaležen, ali naj se sam oglasi. — Valentine Pisovic, Box 53, Hiles, Wis. (14-15—11)

WSS WSS WSS WSS WSS WSS

POZIV

JANEZU HOČEVAR, ki je 53 let star, doma na Količevem hšt. 11, ki je bil posestnik v Dragomlju št. 6 in je že kakih 20 let v Ameriki kot delavec. Umrla mu je žena Helena, roj. Lenarčič, dne 1. septembra 1919 in zapustila kmetijo v Dragomlju. Ker je njegovo bivališče neznano, postavil se mu je brat France Hočevar kuratorjem. Če se ne misli vrniti v rojstni kraj, naj pošlje svojemu bratu Francetu pooblastilo in obenem naj se javi upravništvu tega lista. (13-15—11)

Kje je moj sin FRANCE IRT? V Ameriki biva že 11 let in sedaj ne vem za njegov naslov. Rada bi mu posestvo izročila, ker sama ne morem več gospodariti. Sedaj imam na posestvu delavce, in če sina ne bo v teku dveh let, bom primorana posestvo drugim izročiti; tako je narejena pogodba. Oglasi naj se na uredništvo tega lista, ali pa meni svoji materi: Marija Irt, Kožljevec hšt. 4, pošta Višnja gora, Slovenija, Jugoslavia. (14-17—11)

VAŽNO NAZNANILO.

Pisarna Jugoslovanskega generalnega konzulata v New Yorku se je preselila iz hiše št. 436 W. 23. St. v razširjene prostore Srbskega Doma v New Yorku. Kdor ima s konzulatom kaj opravka, naj se obrne na sledeči naslov: **Consulate General of the Kingdom of the Serbs, Croats and Slovenes, 443 W. 22 St., New York, N. Y.** (15-10—15-11)

WSS WSS WSS WSS WSS WSS
WSS WSS WSS WSS WSS WSS